1
2003

Zdarma na CD: plná verze české hry Fish Fillets

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč | 76 Sk

počítač pro každého

Teď už vím, jak na to!

16 stránek praktických návodů

Křížovka o ceny: vyhrajte modemy ZyXEL

9 771212 072697 01

VÁŽENÍ ČTENÁŘI

Vážení čtenáři,

jak sami vidíte, náš časopis od tohoto vydání dostává poněkud jiný vzhled. Téměř po pěti letech jsme se rozhodli dát jeho stránkám trochu modernější podobu. Především jsme přesunuli tento úvodník o stránku dál, aby obsah čísla měl víc místa a mohl být přehlednější. Jinak vypadá i článek o obsahu přiloženého CD-ROM; ten jsme přesunuli do zadní části časopisu těsně před listárnu. Věřím, že se vám bude líbit i nově uspořádaná rubrika o novinkách.

Pro ty uživatele počítačů, kteří dosud do detailu neznají funkce jednotlivých součástí počítače a chtěli by se o nich dovědět více, jsme připravili novou rubriku s názvem Domácí počítač. V tomto čísle začínáme s popisem té součásti, která drží počítač pohromadě – počítačové skříně.

Na cédéčku tentokrát najdete vedle sbírky třiceti pěkných šetřičů obrazovky a dalších programů opravdovou perlu – plnou verzi skvělé české logické hry Fish Fillets. Dny se už sice prodlužují, ale dlouhých zimních večerů je před námi stále ještě hodně, a tak věřím, že si onu hru určitě vyzkoušíte.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Malé jubileum

Ani se nám nechce věřit, že toto číslo je už stým vydáním našeho časopisu. V této podobě začal Počítač pro každého vycházet v prosinci roku 1998. Na obrázku vidíte obálku prvního čísla. Nedejte se zmýlit tím, že má číslo 27/98. Tento čtrnáctideník totiž navázal na skládanku se stejným názvem, jejíchž 26 dílů vycházelo každý týden od dubna téhož roku.

Nové profesionální desktopy Scenic

Společnost Fujitsu Siemens Computers uvedla na trh novou řadu profesionálních stolních počítačů Scenic s výkonnými procesory Intel Pentium 4 a modulární výbavou pro správu a bezpečnost

systému. Všechny modely nové řady – malý deskbox Scenic C, desktop Scenic N, microtower Scenic P i rozšiřitelný tower Scenic W – jsou osazeny procesorem Intel Pentium 4 s taktovací frekvencí až 3,06 GHz, eventuálně procesorem Intel Celeron s maximální frekvencí 2 GHz. Základní desky využívají nejnovější čipové sady od Intelu s podporou pro rychlé paměti DDR SDRAM, s rychlou sběrnicí USB 2.0 a s integrovanou síťovou kartou, zvukem i grafikou přímo na základní desce. Na všechny nové modely Scenic se vztahuje tříletá globální záruka.

http://www.fujitsu-siemens.cz

Mobilní telefon Siemens CL50

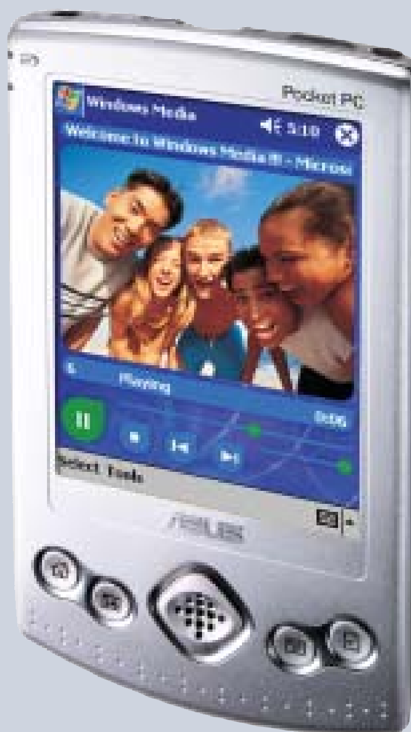
Telefon Siemens CL50 funguje v sítích GSM 900 i GSM 1800 a má integrován prohlížeč WAP 1.2.1, pomocí kterého je možné se připojit k internetu. Přístroj se může pochlubit rovněž podporou pro technologii EMS (Enhanced Messaging Service), která umožňuje vkládat do SMS zpráv obrázky a zvuky. Telefon váží 70 gramů a z řady doplňků si lze k tomuto přístroji pořídit např. sadu sluchátek s mikrofonem.

http://www.siemens.cz/siemens/site/ic/main/cz

Kapesní počítač Asus MyPal A600

Nový kapesní počítač Asus MyPal A600 najdete za 21 950 Kč s DPH v nabídce firmy AT Computers. Jeho rozměry jsou 125 × 75 × 12,8 mm a hmotnost je 138 g. Je vybaven výkonným procesorem Intel XScale 400 MHz, 64MB operační pamětí RAM a 32MB pamětí Flash ROM. Zobrazovací jednotkou je dotykový displej TFT o velikosti 3,5", který pracuje v rozlišení 240 × 320 bodů a dokáže zobrazovat 65 536 barev. MyPal A600 má integrován reproduktor i mikrofon a nechybí ani konektory pro připojení sluchátek a externího mikrofonu. Rozšiřitelnost je zajištěna díky slotu pro MMC/SD karty. Asus MyPal A600 pracuje pod operačním systémem MS Pocket PC 2002 a je vybaven do češtiny lokalizovanými aplikacemi Pocket Word, Excel, Outlook, Internet Explorer a Media Player.

http://www.atcomp.cz

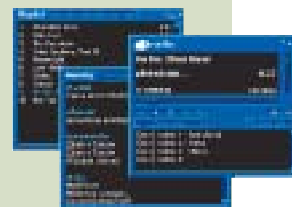

Novinky u T-Mobilu

Od 1. února dochází k změnám cen u tarifů Twist. Uživatelé tarifu Twist Standard se dočkají zlevnění hovorů do pevných sítí. Od 1. února bude pro všechny twistové i tarifní zákazníky zpoplatněno volání do hlasové schránky. Podraží také posílání zpráv SMS. Od 4. února 2003 bude zpoplatněno zasílání SMS zpráv z internetových stránek T-Mobilu. Novinkou je služba „registr zmeškaných hovorů". Díky této službě budou mít zákazníci přehled o zmeškaných hovorech v době, kdy měli vypnutý telefon nebo se nacházeli mimo signál.

http://www.t-mobile.cz

Rozhlas přes internet

Český rozhlas připravil pro uživatele, kteří jej poslouchají prostřednictvím internetu, program iRadio, který je možné si zdarma stáhnout z adresy *http://www.rozhlas.cz/iradio*. Nejdůležitějším ovládacím modulem iRadia je dvojokénko s informacemi o přehrávané stanici, pořadu, ukázce či skladbě. Přehrávání ovládáte pomocí tlačítek pro posuv, zastavování, přeskakování a nastavování hlasitosti. Další dvě tlačítka pak zpřístupňují volbu stanice a vysílaného formátu.

http://www.rozhlas.cz

Vypalovací mechanika pro SCSI

Pro profesionální uživatele jsou vhodná SCSI zařízení. Společnost Plextor uvedla na trh novou SCSI CD-RW mechaniku PlexWriter 40/12/40S. Tato mechanika zapisuje maximální rychlostí 40×, přepisuje až rychlostí 12× a čte rychlostí 40×. K počítači se připojuje přes rozhraní Ultra SCSI. PlexWriter 40/12/40S podporuje technologie BURN-Proof, PowerRec a VariRec a disponuje 4 MB paměti. K dostání je v bílém a černém provedení.

http://www.servodata.cz

Nová verze programu InfoMapa

Společnost PJsoft uvádí na trh desátou verzi svého informačního systému InfoMapa. Mezi hlavní novinky této verze patří atlas ulic obcí v ČR, optimalizace automobilové trasy a aktuální informace ve více než šedesáti databázích. Produkt vychází ve třech modifikacích, které se liší rozsahem podrobných městských podkladů. Complete Edition obsahuje maximální sestavu, v Classic Edition jsou mapové podklady měst omezeny na Prahu a na krajská města s okolím. Basic Edition obsahuje v podrobné verzi pouze Prahu a její okolí.

http://www.pjsoft.cz

Hlasujte prostřednictvím SMS zpráv:
Který operační systém používáte?
a) Windows 95,
b) Windows 98,
c) Windows ME,
d) Windows NT,
e) Windows 2000,
f) Windows XP,
g) Linux,
h) jiný (např. MS DOS, OS/2, Mac OS).
Hlasujte od 14. 1. do 28. 1. 2003. Své odpovědi nám můžete poslat prostřednictvím SMS zprávy na číslo +420 728 367 037, a to ve tvaru: PPK A. Písmeno odpovědi oddělte od slova PPK mezerou. Prvních pět z vás získá batoh PPK.

Nevyhazujte neprovolané telefonní karty

Sdružení obrany spotřebitelů ČR (SOS) vyzývá vlastníky starých telefonních karet, kteří neprotelefonovali do 31. 12. 2002 všechny telefonní jednotky, aby částečně využité karty nevyhazovali. SOS totiž bude i nadále usilovat o odškodnění majitelů karet Českým Telecomem. Sedmiměsíční předstih, se kterým Český Telecom informoval o ukončení platnosti starých karet, byl pro řadu méně telefonujících uživatelů naprosto nedostačující.

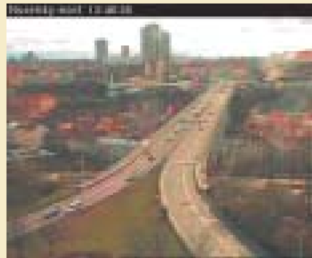
http://www.spotrebitele.cz

On-line přenos z Nuselského mostu

Na internetových stránkách společnosti TransgasNet můžete od Vánoc sledovat on-line dopravní situaci na pražském Nuselském mostě a zjistit si, zda je tato oblast průjezdná, či nikoliv. Videozáznam s pohledem na Nuselský most má frekvenci 10 snímků za sekundu. V případě, že se on-line vysílání dopravní situace setká s příznivým ohlasem, předpokládá TransgasNet zprovoznění obdobné služby i v jiných městech.

http://www.transgasnet.cz

Certifikáty zdarma

Certifikační autorita Czechia přichází s nabídkou týkající se elektronického podpisu. Tato společnost nabízela vystavení plnohodnotného osobního certifikátu pro elektronický podpis do konce roku 2002 zdarma. Vzhledem k nízké informovanosti veřejnosti o možnostech využití elektronického podpisu bylo rozhodnuto o prodloužení bezplatného vydávání certifikátů, a to na celý rok 2003.

http://www.caczechia.cz

Universum versus CoTo.Je?

Před několika lety začala u nás vycházet knižní Všeobecná encyklopedie Universum a ta v roce 2000 po vydání posledního, desátého dílu dostala i svoji elektronickou podobu.

Universum 3
Multimediální encyklopedie na CD
Vyrobil/poskytl: Euromedia Group, Praha, Aion CS, Zlín.
http://www.universum.cz
Cena: 1990 Kč.

CoTo.Je
Největší česká elektronická encyklopedie
Vyrobil/poskytl: Aion CS, Zlín, Globe Internet, Praha.
http://coto.je, http://www.cotoje.cz
Cena: zdarma (omezený přístup), 200/400/600 Kč (přístup k 50/150/350 + 25 plným heslům), 12 000/18 000 Kč (plný přístup z jedné IP adresy na 6/12 měsíců).

Elektronická verze encyklopedie Universum je distribuována na dvou CD a při instalaci si můžete zvolit ze tří variant rozložení dat mezi HD a CD-ROM. Minimální instalace vyžaduje cca 150 MB, střední 600 MB a velká 1 GB prostoru na pevném disku. Bohatý informační zdroj nabízí více než 135 tisíc hesel, 10 tisíc obrázků, 110 video- a 240 audioukázek a desítky interaktivních map. Důležitým rozšířením je tisícovka odkazů na zajímavé internetové zdroje, kde je možno najít další a hlavně aktuální informace vztahující se ke konkrétním heslům. Aktuálnost dat v počítači uživatele zajišťuje pravidelně každé čtyři měsíce soubor distribuovaný prostřednictvím internetu.

Co vám elektronická verze encyklopedie nabízí? Značnou úsporu místa (jeden CD box se dvěma CD proti značnému objemu knižního vydání) a aktuálnost dat (knižní vydání už není dále aktualizováno), ale především výkonné informační služby – desetitisíce hypertextových vazeb, velmi efektivní fulltextový systém a možnosti aktivace některých z řady 350 filtrů.

Jak se s encyklopedií pracuje?

Velmi snadno a nepříliš rozsáhlou nápovědu nejspíš asi potřebovat nebudete. Přesto však doporučujeme se s ní seznámit, třeba vás upozorní na některé zajímavé možnosti programu postaveného na moderních internetových technologiích firmy Microsoft (instalace MSIE 6.0 je nutnou podmínkou práce programu).

V encyklopedii můžete vyhledávat obdobně jako při listování v knize – po zobrazení jedenácti svazků (desetidílná encyklopedie a speciální díl Geografická hesla) si vyberete příslušný svazek a maximálně na čtyři „nalistování", kdy se vždy zmenší rozsah nabízených hesel, už máte zobrazen obsah právě toho hesla, které vás zrovna zajímá.

Mnohem častěji pravděpodobně využijete jednu ze dvou hlavních vyhledávacích funkcí – rychlé, resp. rozšířené hledání. Rychlé hledání vyhledává požadovaný pojem v názvech hesel, příp. i v plných textech hesel. V tom případě lze při vyhledávání víceslovných spojení využít i logické operátory AND, OR, NOT a NEAR (nutno však psát velkými písmeny nebo zástupnými znaky). Implicitně je nastaveno použití operátoru PHRASE, tj. vyhledává se kombinace slov podle zapsaného pořadí. Rozšířené hledání umožní zapojit také hledání podle těchto nastavených filtrů:

– druhu média (text, audio, video, obrázek, odkaz na internet),
– oboru – tříúrovňové členění podle oblasti (např. umění), okruhu (např. divadlo) a kategorie (např. osobnosti),
– zeměpisného určení – dále děleno podle kontinentu, státu a členění,
– biografických údajů – dat narození a úmrtí,
– časového hlediska – od roku, do roku (před naším letopočtem i našeho letopočtu).

Vyhledaná hesla se zobrazí do seznamu (obvykle prvních 100 výskytů podle relevance hesla) a tento seznam lze řadit podle abecedy nebo podle typu záznamu s heslem spojeného. Zobrazené heslo obsahuje textovou část, multimediální odkazy a oborové řazení, popř. příslušné odkazy a příbuzná hesla. Snadno tak lze encyklopedií procházet a dohledávat další infor-

mace, příp. se i „přesunout" na internet. V případě, že si nainstalujete pouze základní část encyklopedie, jste při požadavku na zobrazení nebo přehrání multimediálních prvků vyzváni ke vložení příslušného CD do mechaniky počítače.

Vyhledané informace můžete využít i pro další vlastní činnosti. Slouží k tomu funkce přímého tisku nebo kopírování obsahu hesla do schránky. Heslo lze také uložit do seznamu záložek a příště ho rychle zobrazit. Pro zobrazení posledně použitých hesel je možno využít funkci Historie.

K elektronické verzi encyklopedie Universum je připojeno také šest vědomostních testů (360 otázek) renomované vzdělávací organizace Scio, zahrnujících biologii a dějepis a zjišťujících studijní předpoklady na úrovni střední školy. Po absolvování každého z testů lze zobrazit vyhodnocení správných a chybných odpovědí a celý test vytisknout.

Více informací na internetu

Elektronická verze encyklopedie Universum 3 je v současné době nejrozsáhlejším aktuálním informačním zdrojem pro váš počítač. Pokud vám však nestačí ani tento zdroj, využijte možností internetu. V jeho síti byla zpřístupněna největší česká elektronická encyklopedická báze, která obsahuje elektronickou verzi Ottova slovníku naučného (původních 28 svazků, 29 tisíc stran, 185 tisíc hesel), Ottova slovníku naučného nové doby (dalších rozšiřujících 12 svazků, 9 tisíc stran, 50 tisíc hesel), Malé československé encyklopedie (6 svazků, 6 tisíc stran, 107 tisíc hesel) a Všeobecné encyklopedie Universum (10 svazků, 8 tisíc stran, 135 tisíc hesel). Dostala příhodný název CoTo.Je a je přístupná na několika adresách (to pro snadné zapamatování i přístup), např. *http://coto.je*, *http://www.cotoje.cz*, *http://coje.to* apod. Každý uživatel internetu může v rámci bezplatného přístupu využít základní funkce, kdy zobrazování textu každého hesla je omezeno na prvních 25 slov (pokud je text hesla jen o několik slov delší, zobrazí se heslo celé) a u obrázků jsou k dispozici pouze náhledy. Plný přístup k celé nabídce je možný po předchozí placené registraci (neplacená registrace umožňuje zobrazit pouze 25 plných hesel). Ke „koupeným" heslům máte povolen opakovaný přístup, navíc můžete využít funkci Rešerše, která umožní stáhnout si vybrané záznamy pro off-line využití na váš počítač.

Velmi výkonný systém Empyreum Fulltext umožňuje vyhledat požadované heslo ve všech výše uvedených encyklopedických zdrojích (je však možno si určit, že se bude vyhledávat pouze v některých z nich) a kromě toho také na českých internetových stránkách. K požadovanému heslu tak dostanete opravdu bohatý informační materiál, se kterým se dá dál pracovat efektněji než s informacemi získanými pouze z jednoho zdroje. Elektronický systém CoTo.Je umožňuje ve vybrané encyklopedii listovat po svazcích.

Oba informační systémy Universum 3 a CoTo.Je mají řadu společných rysů, ale nabízejí různé způsoby užití a podle toho si jistě také najdou své příznivce. Vzhledem ke své vysoké uživatelské hodnotě si oba jistě zaslouží naše ocenění.

Milan Pola

MS Works ve verzi 7.0

Do redakce jsme dostali k recenzi sedmou verzi sady programů pro kancelář od Microsoftu.

V krabici najdete instalační cédéčko a manuál. Ten je věnován hlavně základům práce s produktem, licenční ujednání a další oficiality zabírají minimum. Připomínku mám k češtině, místy by neškodilo doplnit diakritiku.

Zaujala mě ale jedna poznámka: Microsoft neposkytuje bezplatnou podporu uživatelům, kteří MS Works získali spolu s počítačem, ani uživatelům OEM verze. Tito uživatelé jsou odkázáni podle textu příručky na výrobce počítače nebo n a zdroj, ze kterého produkt získali.

Když jsem si tuto informaci na horké lince MS ověřoval, ukázalo se však, že pomoc dostanou všichni bez ohledu na způsob získání produktu.

Instalace

Při instalaci si můžete vybrat jednu ze tří variant: ty se odlišují podle toho, která data se nainstalují na disk a která data budete při práci načítat z cédéčka. Minimální instalace vyžaduje 110 MB místa na disku, maximální 190 MB. V případě, že nemáte na počítači MS Internet Explorer 6.0, bude vaše starší verze internetového prohlížeče nahrazena. MS Works totiž novou verzi potřebují.

V nabídce Start se objevila položka Začínáme. Máte-li na počítači instalován Acrobat Reader, můžete si příručku dodávanou k MS Works prohlížet také na počítači ve formátu PDF. MS Works nepodmiňují další používání žádnou registrací ani aktivací produktu.

Novinky

K hlavním částem, jako je textový editor a tabulkový procesor, přibyla nová položka Organizátor projektů. Spuštění některého z programů ze spouštěče úloh s novým, prázdným dokumentem znamenalo několik kliknutí. V nové verzi je prázdný dokument zařazen mezi šablony. Se šablonami souvisí i další novinka. Tou je způsob zobrazení popisků u jednotlivých ikon.

Nový vzhled domovské stránky spouštěče úloh je přehledný a zobrazuje i záznamy v kalendáři.

Microsoft Works, verze 7.0

Produkt jsme testovali na počítači s operačním systémem MS Windows XP Professional. Počítač má procesor Intel Pentium III 646 MHz a 192 MB RAM.

Orientační cena: 1470 Kč včetně DPH.

Nároky na počítač: multimediální PC s procesorem Pentium 120 MHz nebo vyšším, Windows 98, ME, Windows 2000 SP2, Windows XP nebo novější. 16 nebo 32 MB RAM (podle operačního systému) a 90 až 180 MB volného místa na pevném disku. Dále se požaduje MS IE 6.0, doporučuje se připojení k internetu.

Textový editor nabízí nyní možnost vložit do dokumentu vodoznak, tedy obrázek, který je umístěn na pozadí stránky a u něhož můžete nastavit stupeň průhlednosti.

Máte-li zařízení, jako je Palm nebo Pocket PC, můžete synchronizovat data mezi Works a tímto zařízením.

Spouštění jednotlivých úloh

Pro spuštění jednotlivých programů máte dvě možnosti. Tou první je využít nabídku Start, tou druhou je využít spouštěč úloh.

Ten si můžete představit jako výchozí bod (chcete-li, jako portál), který dovoluje spouštět jednotlivé části MS Works. Jednotlivé položky jsou zastoupeny ikonami, ale je možné přepnout na zobrazování seznamu položek. Ponecháte-li ikony zobrazené, můžete si vyzkoušet nový způsob zobrazení popisků. Neobjevují se známé žluté obdélníčky, ale ovály, do kterých se vejde delší text, než byl zobrazován v tradičních obdélníčcích.

Textový editor

Připomíná svým vzhledem svého silnějšího bráška MS Word 2002. Na pravé straně je zobrazena nápověda MS Works, kterou lze podle potřeby buď zavřít, či znovu zobrazit.

Pro vytváření nového dokumentu slouží šablony; pokud nevyhoví ty dodávané, můžete použít vlastní.

Do dokumentu můžete vložit záhlaví a zápatí stránky. K jednotlivým odstavcům můžete přidat odrážky nebo je nechat automaticky očíslovat. Kromě záhlaví a zápatí můžete vložit do dokumentu další objekty, např. konce stránek, údaje z databáze, adresu z adresáře, tabulku a obrázek.

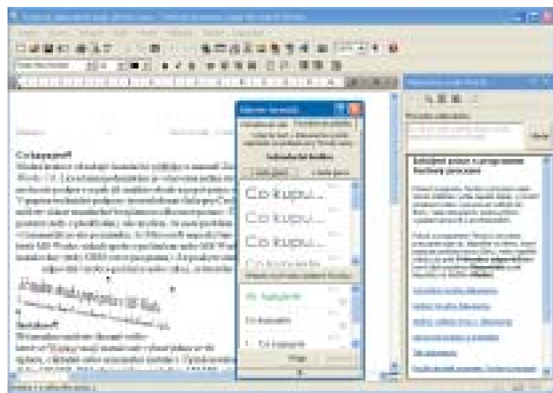
Nastavíte-li u obrázků obtékání, můžete jej pootočit o libovolný úhel. Další možnost, jak získat obrázek, nabízí příkaz Vložit jinak: text, který je ve schránce, můžete vložit jako obrázek.

Pro opravu textu můžete využít kontrolu pravopisu, tezaurus a automatické opravy. Textový editor umožňuje vytvářet dokumenty hromadné korespondence a tisknout obálky a štítky.

Pro formátování textů slouží galerie stylů; můžete ji využít v případě, že nechcete stále používat tlačítka na panelu nástrojů.

Tabulkový procesor

Tabulkový procesor umožňuje pracovat s jedním listem tabulky. Při vytváření vzorců můžete využívat absolutní i relativní adresy buněk a pojmenované oblasti. Data

Textový editor ve verzi 7.

zobrazená v tabulce lze zobrazit pomocí grafu. Vzhled buněk můžete upravit formátováním. Graf je zobrazen v samostatném okně, nelze jej umístit do tabulky. Pro usnadnění výpočtů nabízí tabulkový procesor celou řadu funkcí.

Funkci můžete vložit do tabulky buď pomocí nástroje Snadný výpočet, nebo pomocí nabídky Vložit.

Vkládání funkcí pomocí příkazu Funkce může být pro začátečníka obtížnější, protože se zde nenabízí možnost zadat parametry vkládané funkce.

Naopak pomocník Snadný výpočet dovoluje vložit funkci včetně argumentů bez psaní, jen klikáním myší.

Bohužel, tabulkový procesor nenabízí možnost pro uzamčení buněk ani možnost podmínit otevření tabulky zadáním hesla.

Databáze

Slouží pro přípravu jednoduchých tabulek pro uchování dat. Data lze prohlížet pomocí formulářů a tisknout pomocí sestav. Formuláře i sestavy si můžete sami vytvořit. Databáze sady Works nabízí možnosti pro vybírání dat z tabulky podle zadaných podmínek. Jednotlivé filtry pro výběr je možné uložit a používat opakovaně.

Kalendář

Slouží pro evidenci událostí, jmenin a narozenin, schůzek apod. Do kalendáře můžete zadávat také pravidelně se opakující události (např. svátky). Při editaci pravidelně se opakující události pak můžete buď měnit jeden konkrétní výskyt události, nebo provést změnu pro všechny zadané události.

Příkaz pro tisk vyvolá dialogové okno s nabídkou šablon tisku. V tomtéž okně zadáváte i další podmínky tisku, např. časový rozsah (tisknout od data do data, případně od hodiny do hodiny) a to, zda chcete tisknout pouze události splňující určitou podmínku, nebo události všechny.

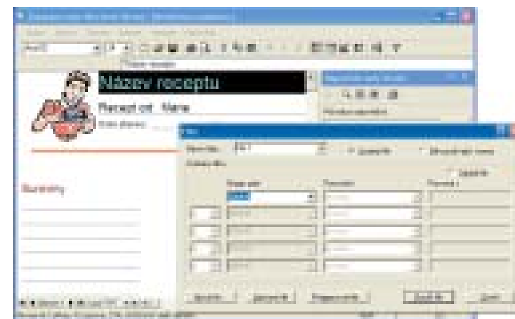
Adresář

Slouží pro uchování kontaktů. U jednotlivých položek můžete evidovat jméno, adresu bydliště i adresu zaměstnání, e-mailové adresy, telefonní čísla a další údaje. Uvedete-li i datum narození, sada Works nabídne převedení data narození do kalendáře (abyste nezapomněli popřát). Tento převod se nabízí až při dalším otevření kalendáře.

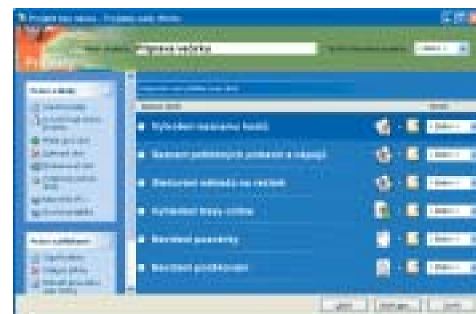
Adresář nabízí možnost vyhledávat podle různých kritérií, např. podle jména, e-mailové adresy a telefonu.

Projekty

Organizátor projektů vám dovolí udržovat si přehled při organizování různých akcí, třeba při přípravě na dovolenou. Projekt se skládá ze seznamu kroků, které je třeba udělat. Ke každému kroku můžete připojit dokument, který s tímto krokem souvisí, například instrukce pro paní, která bude krmit domácí mazlíčky.

Databáze sady Works nabízí řadu připravených šablon. Jednou z možností je tabulka kuchařských receptů.

Správce projektů je novinkou ve verzi 7. Umožní vytvářet odkazy na dokumenty, které spolu souvisí, a tyto odkazy zobrazit na jedné stránce.

Závěr

Chcete-li psát dopisy, připravovat jednoduché tabulky (třeba vystavovat faktury) či vést seznam adres a událostí, pak je MS Works produkt, o kterém má smysl uvažovat. Je ale třeba počítat s tím, že při načítání některých dokumentů z MS Office mohou nastat problémy.

-mzi

Kompletní údržba Norton SystemWorks 2003

Každý systém potřebuje pravidelnou údržbu a o počítačích to platí dvojnásob. Chcete-li udržet výkon svého počítače na optimální úrovni a zabezpečit svoje data před ztrátou, musíte o ně patřičně pečovat. Společnost Symantec vám k tomu nabízí komplexní balík nástrojů.

> i
>
> Symantec nabízí také rozšířenou verzi Norton SystemWorks 2003 Professional Edition, navrženou především pro malé podniky a pokročilé uživatele. Tato verze má všechny funkce produktu Norton SystemWorks a navíc obsahuje další tři nástroje – **Norton Ghost 2003** (nástroj určený pro zálohování dat), **Process Viewer** (ten umožňuje uživateli zobrazovat množství informací o každém programu spuštěném v systému) a nový **PerformanceTest** (pomocí něj lze hodnotit výkon počítače s využitím diagnostických funkcí a srovnávacích testů).

Balík Norton SystemWorks 2003 je novou verzí sady nástrojů, která zahrnuje antivirový program Norton Antivirus 2003, sadu diagnostických a opravných programů Norton Utilities a program Norton CleanSweep, který slouží k úklidu v počítači. Kromě těchto nástrojů je do sady zařazen i program GoBack 3 Personal Edition od společnosti Roxio. Ten zaznamenává všechny změny na disku, aby dokázal obnovit systém do předchozího funkčního stavu v případě, že některá změna způsobí nefunkčnost systému.

Všechny programy obsažené v balíku mají společné ovládací prostředí a spouštějí se z jednoho dialogového okna. Ty nástroje, u kterých to má smysl (jde například o antivirovou ochranu nebo o sledování výskytu kritických situací v systému), můžete dát spouštět automaticky při každém startu počítače, aby pracovaly neustále.

Na jedno kliknutí

Aby tvůrci programu co nejvíce usnadnili provedení nejdůležitějších akcí, soustředili je do funkce nazvané **One Button Checkup**. Kliknutím na tlačítko v úvodním dialogovém okně programu uživatel spustí kompletní prověření systému. Program zjistí a vypíše informace o problémech, jež se v systému vyskytují a mohly by způsobit jeho havárii či jiné potíže. Vyhledá například chybné odkazy v registrech Windows a nesrovnalosti v systému programů a zkontroluje také, zda je aktivována antivirová ochrana a zda používá aktuální virové definice. V dalším dialogovém okně může uživatel jedním kliknutím vydat pokyn k zahájení automatických oprav nalezených problémů. Novinkou verze 2003 je možnost vracet se v historii provedených oprav a jednotlivé změny vrátit zpět, a to i po několika dnech.

V dialogovém okně nastavení této funkce může uživatel určit, které testy se budou v rámci One Button Checkup provádět. Může také naplánovat pravidelné provádění testu v požadovaných intervalech a v určenou dobu.

Norton AntiVirus

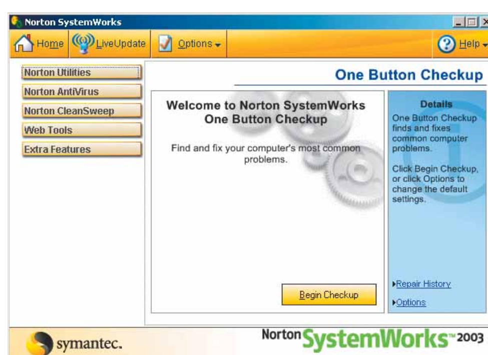
Tento antivirový program nabízí komplexní ochranu před napadením počítačovými viry. Většinu infekcí odstraní z počítače na pozadí, bez potřeby zásahu uživatele. Hlídá přijaté i odesílané zprávy elektronické pošty a novinkou verze 2003 je schopnost odhalovat viry i v přílohách okamžitých zpráv některých instant messengerů. Technologie blokování červů, založená na heuristických algoritmech, odhaluje SMTP červy, jako jsou například Nimda a Badtrans, a zabraňuje jim v dalším šíření elektronickou poštou. Norton AntiVirus obsahuje i technologii blokování skriptů, která chrání uživatele také před viry založenými na skriptech. Je-li počítač připojen k internetu, program se sám pravidelně aktualizuje.

Norton Utilities

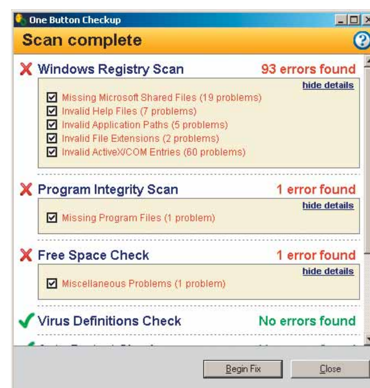
Nástroje sady Norton Utilities pomáhají udržet systém v provozuschopném stavu a také optimalizovat jeho výkon.

Program **Speed Disk** je obdobou nástroje Defragmentace disku, který známe z Windows. Dokáže zvýšit výkon disku tím, že defragmentuje soubory a optimalizuje jejich umístění na disku.

Norton System Doctor průběžně sleduje práci systému a upozorňuje uživatele na blížící se nebo na již existující problémy. Některé dokáže odstranit automaticky bez zásahu

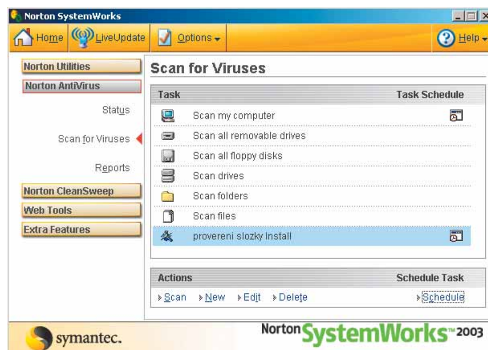

Hlavní okno Norton SystemWorks. Z tohoto dialogového okna můžete spouštět veškeré instalované součásti balíku.

Funkce One Button Checkup našla v systému nějaké chyby. Kliknutím na tlačítko Begin Fix zahájíte jejich opravu.

uživatele. Sleduje například využití prostoru na disku, využití procesoru a paměti či provoz v síti.

Podobně **Norton WinDoctor** sleduje práci Windows a **Norton Disk Doctor** hlídá uložení souborů na disku. Nástroj **UnErase Wizard** dokáže obnovit ztracené nebo omylem smazané soubory. Nástroj **Wipe Info** naopak slouží k důkladnému a nenávratnému odstranění vybraných dat z disku.

Antivirovou kontrolu celého systému nebo vybraných disků či složek provádí program buď na příkaz uživatele, nebo automaticky v naplánovaném čase.

Hlavním úkolem nástrojů Norton Utilities je vyhledávat a odstraňovat problémy, jež vedou ke snížení výkonu a k ohrožení stability systému.

Úklid – Norton CleanSweep

Tento nástroj je opravdu k nezaplacení. Dokáže najít data, která nepotřebujete, a jejich odstraněním uvolnit cenný prostor na disku. Jde například o různé dočasné soubory, o zbytky již nepoužívaných programů či o duplicitní soubory.

Tím však jeho možnosti zdaleka nekončí. Dokáže totiž také spolehlivě odinstalovat jednotlivé programy a veškeré jejich soubory buď odstranit z počítače, nebo je umístit do komprimovaného archivu, odkud může později vybraný program opět obnovit. Tyto funkce se dají s výhodou použít k vytváření bezpečnostních záloh instalovaných programů nebo k přemístění programu do jiné složky, na jiný disk, či dokonce na jiný počítač.

Další možnosti a nástroje

Nové nástroje Web Tools dokážou odstranit soubory, jež byly do počítače uloženy během připojení k internetu, či udržovat aktivní připojení. Funkce LiveUpdate pravidelně stahuje z internetu aktualizace nástrojů v balíku obsažených a automaticky je instaluje. Další funkce umožňují obnovovat funkci systému po havárii, zachraňovat data z poškozeného disku, porovnávat různé verze téhož souboru apod.

Balík Norton SystemWorks 2003 stojí 3549 Kč, za verzi Professional zaplatíte 4736 Kč včetně DPH. Pokud vám záleží na funkčnosti počítače a na bezpečnosti dat, lze takovou investici vřele doporučit. Pro českého uživatele má program jedinou nevýhodu – jeho nabídky jsou v angličtině, stejně jako bohatá nápověda, jejíž obsah je totožný s papírovou uživatelskou příručkou, která má téměř tři sta stránek.

-ihe

Vždy po ruce
Minolta Dimage Xi

Někdy je až neuvěřitelné, do jak malého prostoru se vejdou některé přístroje. Jedním z příkladů takové miniaturizace jsou digitální fotoaparáty. Přístroj, jaký jsme byli zvyklí nosit ve zvláštní brašně, se dnes pohodlně vejde do kapsičky u košile a je tak lehký, že o něm ani nevíte a po kapsách jej musíte hledat.

Koncem loňského jara se v našem testu dvoumegapixelových digitálních fotoaparátů objevila zajímavá novinka. Malý, elegantní a překvapivě plochý fotoaparát Minolta Dimage X nabízí unikátní technické řešení. Podstatou je lomená optická soustava, díky které se kvalitní objektiv s trojnásobným optickým zoomem vejde do těla fotoaparátu o tloušťce pouhých dvou centimetrů. Příjemnou vlastností tohoto řešení je i to, že ani po zapnutí přístroje, ani při použití transfokátoru objektiv nevyjíždí z těla fotoaparátu a díky tomu je i méně zranitelný. Ve vypnutém stavu je navíc objektiv zakryt kovovou destičkou.

Uživatelům rozmazleným snahou výrobců nabízet v této cenové kategorii třímegapixelové i čtyřmegapixelové fotoaparáty už však obrázky o maximálním rozlišení 1600 × 1200 bodů mnohdy nestačí.

Proto Minolta na podzim nabídla další verzi tohoto přístroje označenou Dimage Xi,, tentokrát s CCD snímačem o rozlišení 3,2 megapixelu. Snímky o velikosti 2048 × 1536 obrazových bodů se už dají použít pro tisk fotografií o rozměru 13 × 18 centimetrů ve fotografické kvalitě.

Objektiv má ohniskovou vzdálenost 5,7 – 17,1 mm, jež odpovídá hodnotě 37 – 111 mm u 35mm kinofilmu, a automaticky zaostřuje na minimální vzdálenost 25 centimetrů. Milovníkům detailů bude možná chybět makrorežim. Automatická expozice volí časy v rozmezí 1/1000 až 2 sekundy. Ručně můžete nastavit korekci expozice v rozsahu ±2 expoziční stupně (EV).

Při fotografování můžete využít jak optický průhledový hledáček s proměnným zorným polem, tak barevný LCD displej (o úhlopříčce 38 mm, který zobrazuje 11 000 obrazových bodů). Citlivost snímače a vyvážení bílé můžete buď ponechat na automatice, nebo ručně zvolit jednu z přednastavených hodnot.

Vestavěný blesk (ten můžete buď vypnout, nebo použít jeden z pěti jeho režimů) a samospoušť jsou samozřejmostí.

Fotografování není jedinou funkcí tohoto přístroje. Dimage Xi můžete použít i k pořízení krátkého (max. 35sekundového) ozvučeného videozáznamu (320 × 240 bodů, 15 snímků za sekundu) nebo jako hlasový záznamník (max. 30 minut). Krátké zvukové záznamy (max. 15 s) můžete připojit i k jednotlivým snímkům.

Vedle již zmíněné lomené optické soustavy vděčí Dimage Xi za své malé rozměry také použitému lithioiontovému akumulátoru, který zabere mnohem méně místa než například čtyři tužkové baterie. Nabíječka pro tento akumulátor je součástí základní výbavy přístroje. Přístroj lze napájet také přímo ze sítě, ale potřebný síťový napáječ si musíte dokoupit zvlášť.

Také použité záznamové médium šetří místo: použitá paměťová karta typu SD (Secure Digital) má rozměry pouhých 32 × 24 × 2,1 mm. Součástí základní výbavy přístroje je také karta o kapacitě 16 MB. Na ni se vejde buď jeden snímek o maximálním rozlišení a v nekomprimované kvalitě (ve formátu TIFF), nebo podle zvolené úrovně komprese 9 až 36 snímků ve formátu JPG. Pokud se spokojíte s menšími obrázky (nastavit můžete velikosti snímků 1600 × 1200, 1280 × 960 nebo 640 × 280 bodů), vejde se jich na kartu více. Pochopitelně si můžete zakoupit paměťovou kartu o větší kapacitě – SD karty dnes nabízejí kapacitu až 512 MB.

K základní výbavě patří také kabely pro propojení s počítačem (prostřednictvím rozhraní USB) a s televizorem a cédéčko s obslužnými programy.

Navzdory velmi malým rozměrům (85 × 72 × 20 mm) se přístroj dobře drží v ruce a také na rozmístění ovládacích tlačítek si rychle zvyknete. Foťáček o hmotnosti přibližně 150 gramů můžete mít neustále u sebe. Za toto pohodlí zaplatíte jen nepatrně vyšší cenu, než je u třímegapixelových přístrojů běžná. Doporučená cena fotoaparátu Minolta Dimage Xi je 18 990 Kč včetně DPH.

-ihe

Rekordman

Prvním počítačem s doposud nejvýkonnějším procesorem pro stolní systémy – s 3,06GHz Pentiem 4 – byl v naší redakci Brave BlueLine 73G0 (viz PPK 22/2002), který v testech podal do té doby nepoznaný výkon. Po testu sestavy AutoCont OfficePro 7000 máme nového rekordmana.

Počítač AutoCont OfficePro 7000, který je také poháněn procesorem Pentium 4 s taktem 3,06 GHz, posunul výkonnostní hranice zase o kus dál. Ve stolních osobních počítačích nemá výkon tohoto procesoru, který jako první překonal hranici 3 GHz a který je navíc vybaven technologií Hyper-Threading, zatím konkurenci. Počítač OfficePro 7000 je sestaven i z dalších špičkových komponent – například grafická karta ATI Radeon 9700 Pro se 128 MB je špičkovým modelem mezi 3D grafickými kartami, který svým výkonem v trojrozměrném prostředí překonal doposud panující grafický čip nVidia GeForce4 Ti4600. Uvidíme, jak se tento „grafický souboj" bude vyvíjet dál – na trh se již připravují vstoupit grafické karty postavené kolem čipu GeForce FX.

Na vysokém výkonu celé sestavy se podílí i 512 MB operační paměti a pevný disk WD Caviar 800JB s rychlostí rotace ploten 7200 otáček za minutu, který má 8 MB vyrovnávací paměti. Jeho úložné plotny pojmou 80 GB dat. Tyto komponenty jsou osazeny nebo připojeny k základní desce Intel D845PEBT2 (tato základní deska je postavena kolem čipové sady Intel 845PE), na které je integrována zvuková karta a síťová karta. Kromě grafické karty ve slotu AGP jsou všechny rozšiřovací sloty volné – k rozšíření počítače (např. o modem, o TV kartu apod.) máte tedy k dispozici všech pět slotů PCI. Pokud byste chtěli zvětšit velikost paměti, jeden ze dvou paměťových slotů je také volný.

V ceně 75 823 Kč s DPH není zahrnut monitor; v balení byla přiložena optická myš, klávesnice a dvojice aktivních reproduktorů. Ve výbavě špičkového počítače nemohou dnes chybět mechaniky DVD-ROM a CD-RW. Jednotka DVD-ROM Toshiba SD-M1712 čte disky DVD maximální rychlostí 16× (21 600 KB/s) a pro disky CD je čtecí maximum 48× (7200 KB/s). Mechanika CD-RW Teac W540E má parametry 40×12×48×.

Pro vypalování CD využijete přibalené CD s českou verzí programu Nero Burning Rom 5.5.9.9, při přehrávání filmů na nosičích DVD uvítáte program PowerDVD XP 4.0. I když není tento počítač vybaven modemem, je zde i CD pro snadné připojení k internetu prostřednictvím služby Redbox. Příjemným doplňkem je CD s užitečnými programy, jako je slovník Lexicon 2002, balík kancelářských programů 602 PC Suite 2001, antivirový program F-Secure a programy Money S3 a Pohoda 2001 Start pro vedení účetnictví. Za zmínku stojí i kvalitní program MusicMatch pro tvorbu a přehrávání souborů ve formátu MP3. Všechny programy běží pod operačním systémem Windows XP Professional CZ.

Tento operační systém totiž umí (stejně jako verze Home Edition) využít výhod technologie Hyper-Threading. Tato technologie je navržena tak, aby procesor s podporou pro Hyper-Threading u softwarových aplikací umožňujících současně používat více částí kódu („threads", tj. vlákna výpočtu) zpracovával najednou dvě samostatná vlákna výpočtu a tím uspíšil dobu zpracování. Technologie Hyper-Threading se také úspěšně projevuje při spuštění více aplikací najednou, ale v případě, že máte spuštěnu aplikaci, která nepodporuje multithreading, není nárůst výkonu zajištěn. To se projevilo i v našich herních testech – výkon počítače s aktivovanou a s vypnutou podporou pro HT byl u her Unreal Tournament 2003 a Quake 3 Arena ve všech případech téměř identický. V testu 3D Mark 2001 jsme dokonce v rozlišeních 1280 × 1024 a 1600 × 1200 se zapnutou podporou pro HT naměřili výsledky nižší, než když jsme technologii HT vypnuli. Sestava AutoCont OfficePro 7000 je v současné době jedním z nejvýkonnějších osobních počítačů na trhu. Pokud máte pro takto výkonný systém odpovídající práci, na kterou váš stávající počítač už nestačí, nebo mu zpracování zadaných úloh trvá dlouho, bude tento počítač zajisté dobrou volbou. Příjemná je také informace, že na tuto sestavu se vztahuje tříletá záruční lhůta.

– mse

	AutoCont OfficePro 7000
Cena	75 823 Kč s DPH
Výrobce/poskytl	AT Computers, a. s.
WWW adresa	www.atcomp.cz
Základní deska/čipová sada	Intel D845PEBT2/Intel 845PE
Procesor	Pentium 4 3,06 GHz
Operační paměť/typ paměti	512 MB/DDR SDRAM 333 MHz
Grafická karta/grafická paměť	ATI Radeon 9700 Pro/ 128 MB
Výstup na TV/konektor DVI	Ano (S-Video)/ano
Pevný disk/kapacita/ rychlost rotace ploten	WD 800JB/80 GB/7200 ot.
Optická mechanika	DVD-ROM Toshiba SD-M1712 (16×/48×), CD-RW Teac W540E (40/12/48)
Modem/síťová karta	Ne/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Integrována na základní desce
TV karta	Ne
Reproduktory	Maxxtro SPK202
Monitor	Ne
Operační systém	Windows XP Professional CZ
Záruka na PC	3 roky
Výsledky testů*	
SYSmark 2001 [body]	
Celkově	269
Internetové aplikace	298
Kancelářské aplikace	241
3D Mark 2001 [body]	
1024 × 768/32 bitů	12 391 (12 513)
1280 × 1024/32 bitů	10 795 (10 771)
1600 × 1200/32 bitů	9238 (9181)
Quake 3 Arena [snímky za sekundu]	
1024 × 768/32 bitů	269,0 (269,7)
1280 × 1024/32 bitů	247,1 (247,8)
1600 × 1200/32 bitů	195,7 (196,0)
Unreal Tournament 2003 – flyby [snímky za sekundu]	
1024 × 768/32 bitů	197,6 (197,4)
1280 × 960/32 bitů	162,5 (162,9)
1600 × 1200/32 bitů	112,7 (112,7)

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon; v závorce jsou uvedeny výsledky naměřené při vypnuté funkci Hyper-Threading.

Levná tiskárna pro osobní potřebu

Společnost Minolta uvedla v poslední době na trh tiskárny, které přilákají mnoho uživatelů už svou cenou. Například Minolta magicolor 2300 DeskLaser je s cenou 24 390 Kč s DPH nejlevnější barevnou laserovou tiskárnou. Také testovanou laserovou tiskárnu Minolta PagePro 1200W pořídíte za skvělou cenu: za 6698 korun.

Minolta PagePro 1200W je monochromatická (netiskne barevně) GDI tiskárna, která tiskne na formát A4. Označení GDI znamená, že tiskárna PagePro 1200W tiskne pouze z prostředí operačních systémů Windows. Uživatelů Windows je v současném počítačovém světě zdaleka nejvíce, málokterý uživatel dnes tiskne například z DOS. Podporovány jsou i nejnovější verze Windows XP

a bez zajímavosti není, že tuto tiskárnu využijí i majitelé starších počítačů pracující pod operačním systémem Windows 95. Tuto tiskárnu lze totiž k počítači připojit jak přes rozhraní USB, tak přes paralelní rozhraní. USB rozhraní je u moderních počítačů standardem, ale starší počítače jím vybaveny nejsou. Ani operační systém Windows 95 rozhraní USB nepodporuje, a proto je pro tyto uživatele tiskárna s paralelním rozhraním jedinou možnou volbou.

V balení spolu s tiskárnou je také paralelní kabel pro připojení tiskárny k počítači, instalační CD a manuál, který má také část v češtině. Nechybí samozřejmě světlocitlivý válec a kazeta s tonerem. Ta má však oproti tonerovým náplním, které se dají dokoupit, zásobu na menší počet vytištěných stran – při 5% pokrytí přibližně 1500 stran. Světlocitlivý válec má životnost cca 20 000 stran. Ovladače tiskárny jsou na CD a jejich instalace je díky názornému instalačnímu průvodci velmi snadná. Při instalaci ovladačů tiskárny můžete jako komunikační jazyk vybrat i češtinu, ale i při této volbě používal ovladač tiskárny angličtinu. Ani v anglickém ovladači není obtížné se při nastavování parametrů tisku vyznat, ale pro mnoho uživatelů je čeština přece jen příjemnější.

Ovladač tiskárny umožňuje nastavit poměrně slušné množství parametrů: kromě volby rozlišení, jasu, kontrastu, počtu kopií a orientace na výšku nebo naležato je zde i volba tisku vodoznaku, volba tisku několika zmenšených stránek na jeden list A4 či možnost přizpůsobit velikost tištěného materiálu velikosti papíru v tiskárně (funkce Fit to Paper). Tisknout lze i na průhledné fólie, poštovní obálky či na korespondenční lístky. Nejčastější je tisk na papíry ze zásobníku papíru – do standardního zásobníku v přední části tiskárny (je to odnímatelná příklopná podpěra) se vejde 150 listů papíru. Dokoupit můžete druhý zásobník, dimenzovaný na 500 listů papíru. Výtisky vyjíždějí v horní části tiskárny – do odkládacího prostoru se vejde 100 listů papíru.

Model PagePro 1200W tiskne v maximálním rozlišení 1200 × 1200 dpi, ale standardně je nastaven tisk v rozlišení 600 × 600 dpi. Toto rozlišení je pro tisk textových souborů naprosto postaču-

Minolta PagePro 1200W
Monochromatická laserová tiskárna formátu A4
Cena: 6698 Kč s DPH.
Rozhraní: USB, paralelní.
Tisk v rozlišení: 300 × 300 dpi, 600 × 600 dpi, 1200 × 1200 dpi.
Max. rychlost tisku: 12 str./min.
Paměť tiskárny: 8 MB.
Kapacita standardního zásobníku papíru: 150 listů.
Kapacita výstupního zásobníku: 100 listů.
Max. gramáž papíru: 163 g/m^2.
Podporuje operační systémy: Windows 95, 98, Me, NT 4.0, 2000, XP.
Rozměry (š × v × h): 389 × 252 × 259 mm.
Hmotnost: 7,5 kg.
Životnost světlocitlivého válce (5% pokrytí): 20 000 stran.
Cena světlocitlivého válce: 3404 Kč s DPH.
Kapacita zásobníku toneru: 6000 nebo 3000 stran (první náplň 1500 stran).
Cena zásobníku toneru na 3000 stran: 3038 Kč s DPH.
Cena zásobníku toneru na 6000 stran: 4868 Kč s DPH.
Záruka: 3 roky.
www.minolta.cz

jící, tisk fotografií a grafiky není pro tuto tiskárnu tím pravým zadáním. Nejedná se o tiskárnu barevnou, a pokud budete potřebovat nějakou fotografii či grafiku vytisknout, nepočítejte s úchvatnou kvalitou výstupů. Při nastavení rozlišení 1200 × 1200 dpi se kvalita tisku grafiky i fotografií zvýší, na výstupech je patrno více detailů, ale dosti rušivě působí zřetelné řádkování. I když je tiskárna vybavena 8 MB paměti, při zadání tisku fotografie formátu A4 v rozlišení 1200 × 1200 dpi byl tento úkol nad síly tiskárny – tuto fotografii se nám podařilo vytisknout maximálně v rozlišení 600 × 600 dpi. Tisk textu je výborný, při volbě nejvyššího rozlišení je dobře čitelná i miniaturní velikost písma.

Při měření rychlosti tisku jsme při využití rozhraní USB a volbě rozlišení 600 × 600 dpi dospěli k těmto výsledkům: 10stránkový textový dokument s malým grafickým logem jsme vytiskli za 1 minutu 2 sekundy, fotografie formátu A4 byla vytištěna za 20 sekund, pět stránek grafiky bylo hotovo za 1 minutu 12 sekund a 18stránkový soubor ve formátu pdf se tiskl 1 minutu 39 sekund.

S náklady na tisk jedné strany formátu A4 při 5% pokrytí se lze „dostat" pod jednu korunu. Pokud do výpočtu nákladů zahrneme spolu s válcem tonerovou náplň s kapacitou na 6000 stran, vychází jedna strana A4 na 0,98 Kč s DPH. Při použití tonerové náplně s kapacitou na 3000 stran vycházejí náklady na tisk jedné strany A4 při 5% pokrytí na 1,18 Kč s DPH. Do cenové kalkulace nezahrnujeme cenu papíru ani elektrické energie. Náklady na tisk jsou tedy o trochu vyšší než u jiných levných laserových tiskáren – ty se většinou pohybují od 0,80 Kč do 0,90 Kč za stránku; jsou i osobní laserové modely s cenovými náklady pod 0,60 Kč.

Celkově je Minolta PagePro 1200W pro všechny uživatele, kteří ke svému počítači potřebují monochromatickou tiskárnu hlavně pro tisk textových dokumentů, výbornou volbou. Tento model pořídíte za výbornou cenu 6698 Kč s DPH – mezi osobními laserovými tiskárnami nemá Minolta PagePro 1200W z cenového hlediska mnoho konkurentů. A pokud v cenících najdete laserovou tiskárnu za obdobnou cenu, určitě nebude tisknout maximální rychlostí 12 stran za minutu. Škoda jen, že ovladač tiskárny nekomunikuje v českém jazyce – doufáme, že v příštích verzích ovladač problémy s češtinou již mít nebude. Záruka platí po dobu tří let.

–mse

Při instalaci tiskárny můžete při volbě jazyka ovladačů zvolit češtinu.

Tisknout můžete dokonce v rozlišení 1200 x 1200 dpi, přednastaveno je však rozlišení 600 x 600 dpi.

Křížovka

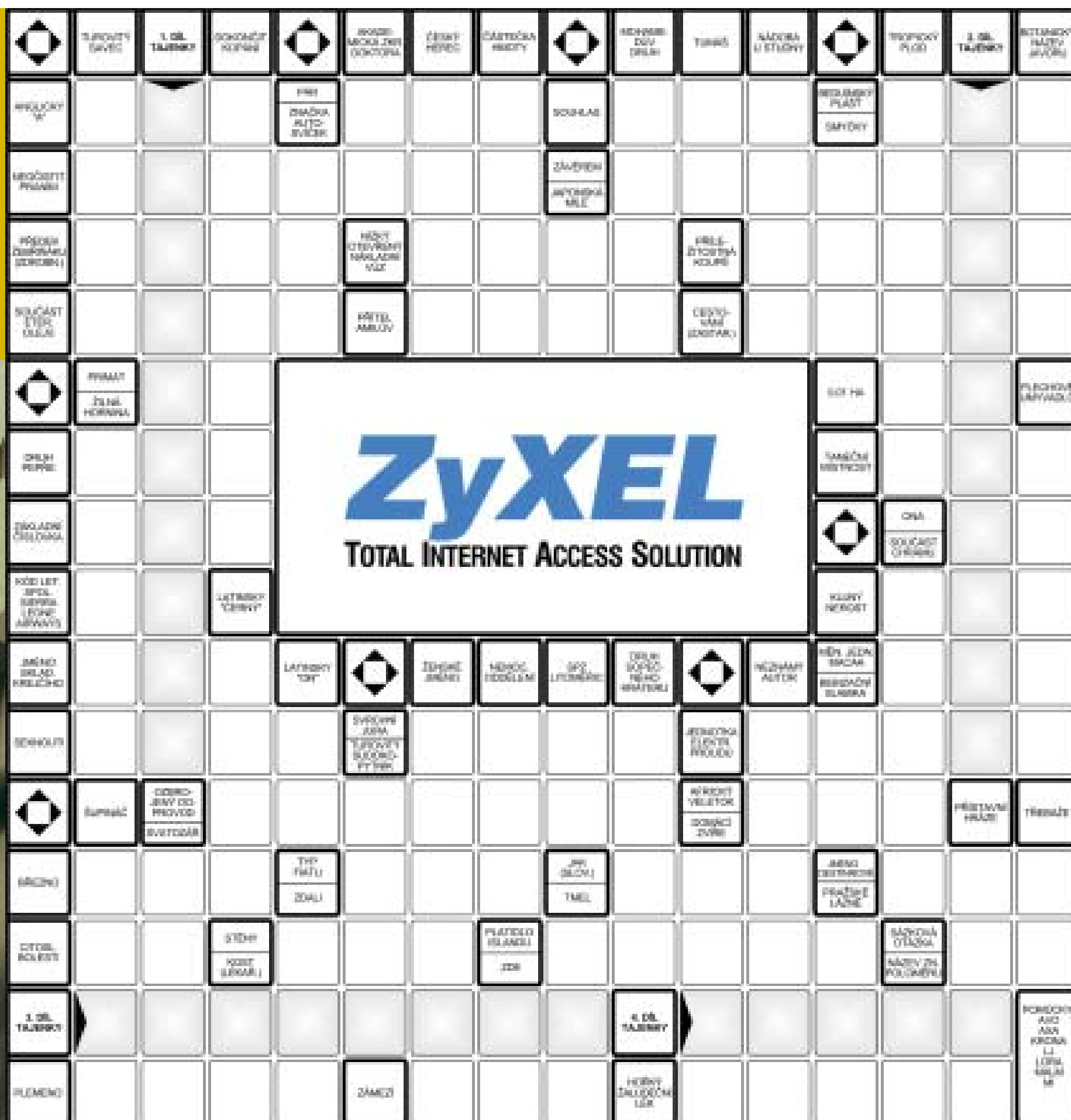
Tentokrát můžete vyhrát jeden ze tří modemů značky ZyXEL od společnosti Mikenopa.

Akciová společnost Mikenopa je dodavatelem zařízení pro datovou komunikaci a multimédia na trzích střední a východní Evropy; v České republice je výhradním dovozcem produktů značky ZyXEL.

Produktové portfolio firmy ZyXEL Communication Corporation tvoří nejenom tradiční a osvědčené analogové modemy, ISDN modemy a kvalitní ISDN routery (směrovače), ale také WAN routery, routery s firewallem řady ZyWALL, kabelové modemy a routery a další. Vrcholem produktové řady jsou oblíbené modemy xDSL, routery (směrovače) xDSL doplněné o přístupová zařízení Prestige 1400 a AES-100 a také elegantní univerzální přístupový koncentrátor Prestige 1600.

Dnešní otázka:
Jak se jmenují nové bezdrátové produkty ZyXEL?

a) ZyXEL Prestige.
b) ZyXEL ZyWALL.
c) ZyXEL ZyAIR.

Kontakty:
Mikenopa, a. s.
Hradecká 1151-2
500 03 Hradec Králové
Česká republika
www.zyxel.cz
www.mikenopa.cz

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 3. února 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **ZYXEL** na adresu Vogel Publishing, oddělení marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8, nebo elektronickou poštou na adresu: **krizovka.ppk@vogel.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Ze správných odpovědí vylosujeme výherce, jejichž jména zveřejníme v **PPK č. 4/2003.**

Správná odpověď na soutěžní otázku z **č. 22/2002 zní:** Zvuková karta Sound Blaster Audigy 2 podporuje technologii Dolby Digital Surround EX (odpověď a)).

Tajenka křížovky z PPK č. 22 zní: To si zapiš za uši, že nejlepší je Audigy 2.

Ceny od společnosti CREATIVE obdrží tito výherci: Alena Černožická z Postoloprt (zvuková karta Sound Blaster Audigy 2), Martin Adamec z Jabkenic (reproduktorový systém Inspire 6.1 6700), Petr Tácha z Českých Budějovic (webová kamerka PC CAM 300 1,3 MP).

Gratulujeme!

WebStripper Free – stáhněte si internetové stránky

Na PPK CD 5/2002 jsme vám přinesli několik programů z kategorie tzv. stahovačů stránek (offline browserů). To jsou programy, které mohou ušetřit peníze těm uživatelům, kteří používají k připojení k internetu modem.

program najdete na
PPK CD 1/2003

Pomocí těchto programů si totiž můžete stáhnout (tj. uložit na disk svého počítače) celé internetové stránky se všemi jejich podstránkami. Poté, co se stránky stáhnou, si je můžete v klidu prohlédnout, aniž byste platili Českému Telecomu za internetové připojení.

WebStripper

Na PPK CD 1/2003 v rubrice Programy/Stahovače stránek najdete opět program WebStripper, jehož používání je zdarma. My vám nyní ukážeme, jak jeho pomocí stáhnout, uložit a prohlížet internetové stránky. Program si jednoduchým způsobem instalujete z našeho CD (stačí kliknout na odkaz **Instalovat**). Během instalace pouze určíte, kde se má vytvořit složka s programem a zda chcete vytvořit ikonu na ploše pro snadnější přístup k programu. Program pak spustíte jednoduše kliknutím na ikonku. Nyní si ukážeme, jak s programem WebStripper stahovat a prohlížet internetové stránky. Nejprve klikněte na tlačítko **New Site**. Tím se otevře okénko **New Site**, ve kterém si určíte, co chcete stahovat. Do řádku **Address of the site** vepište adresu stránky, kterou chcete stáhnout. Nemusíte vepisovat začátek adresy, tedy http://. V dalším řádku si můžete tuto stránku pojmenovat. Pokud tak neučiníte, stránka bude pojmenována podle adresy. V políčku **Folder to strip** vidíte cestu ke složce, do které se budou stažené stránky ukládat. Standardně je pro ně vytvořena nová složka **Stripped**, to však můžete změnit. Klikněte proto na tlačítko **Select**. Tím se otevře okénko **Select Directory** (Vyber adresář), kde si vyberete adresář (**Directories**) a disk (**Drive**), do kterého chcete stránky ukládat. Poslední volná políčka v okénku jsou určena pro zápis hesla a přihlašovacího jména. Ta použijete v tom případě, že přístup na stránky je chráněn heslem. Poté klikněte na tlačítko **Next**.

Adresa stránky, kterou chcete stáhnout.

Místo, kam bude stažená stránka uložena.

Změna adresáře.

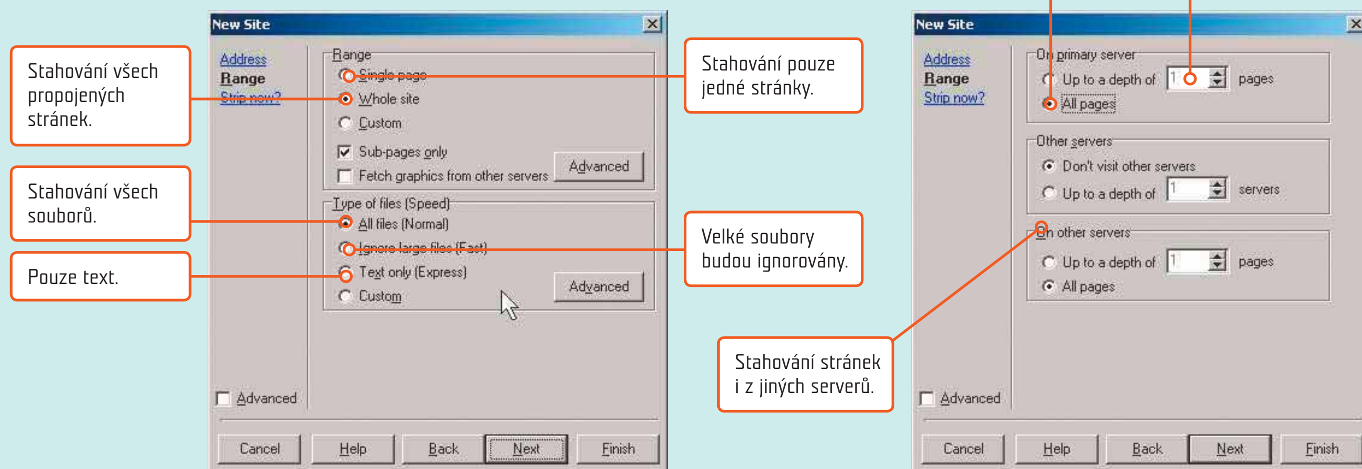
Do volných políček vepište jméno a heslo, pokud je vyžadováno pro přístup na stránky.

Hloubka stahování

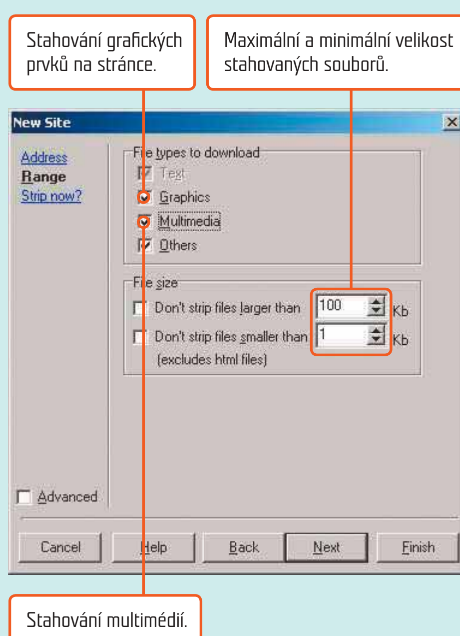
V dalším kroku určujete, jak „hluboko“ se mají stránky stahovat. V první části – **Range** (Rozsah) – si můžete vybrat, zda chcete stahovat pouze jednu stránku, jejíž adresu jste zadali (**Single page**), nebo celý soubor stránek, které jsou vzájemně provázané (**Whole site**). Pokud zadáte možnost **Whole site**, je dobré si tuto hloubku ještě upravit. Některé weby jsou totiž velmi obsáhlé a mohli byste je stahovat velmi dlouho. Proto je lepší si nastavit, do kolika stupňů chcete podstránky stahovat. V první části (**On primary server**) určujete, do kolika úrovní mají být stahovány stránky na základním serveru. Jestliže si vyberete položku **Up to a depth** (Až do hloubky), musíte v dalším rozbalovacím seznamu určit, do kolika úrovní mají být stránky stahovány. Pokud si vyberete položku **All Pages**, budou stahovány naprosto všechny podstránky. V části **Other servers** určujete, zda se mají stahovat i stránky z ostatních serverů, které jsou se základní stránkou provázané odkazem. První položkou – **Don´t visit other servers** – zakážete navštěvovat

jiné servery. Položkou **Up to depth** opět návštěvu jiných serverů povolíte a v rozbalovacím seznamu určíte, do jaké míry. V poslední nabídce na kartě, **On other server,** určujete stejným způsobem, do jaké úrovně se mají stahovat stránky na jiném serveru.

Jaké typy souborů

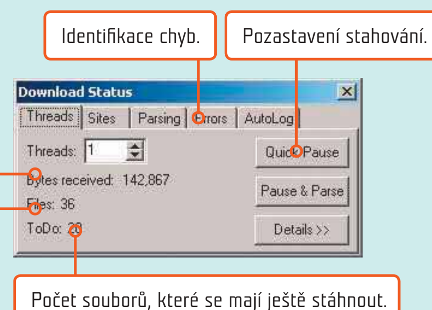
Internetová stránka je tvořena jednak souborem html, jednak mnoha dalšími soubory, které zahrnují zvuk, grafické prvky atd. I to, jaký typ souborů si přejete stahovat, si můžete v tomto programu určit. Jestliže se vrátíte o krok zpátky, najdete zde nabídku **Type of files**. Vyberete-li položku **All files**, budou staženy všechny typy souborů. Pokud vyberete položku **Ignore large files**, budou staženy pouze menší soubory a stahování stránky bude pochopitelně rychlejší. Poslední možnost – **Text only** – je nejrychlejší a bude při ní stahován pouze

text. Pokud kliknete na tlačítko **Advanced**, můžete si stahované soubory nastavit ještě přesněji. V první části **File types** určujete, zda se má stahovat pouze grafika (**Graphics**), multimédia a další typy souborů (**Others**). V části **File size** stanovujete maximální (**larger than...**) a minimální (**smaller than...**) velikost souborů, které stahujete. Nakonec, až budete s nastaveními hotovi, klikněte na tlačítko **Next**. Zde jste dotázáni, zda má být stahování zahájeno okamžitě (**Yes, strip it now**), nebo až později (**No, later**).

Stahování

Stahování zahájíte kliknutím na tlačítko **Finish**. Průběh stahování lze sledovat v okénku Download Status. Kliknete-li na tlačítko **Quick Pause**, stahování stránky zastavíte. V okénku si také můžete povšimnout několika číselných údajů. U položky **Bytes received** je informace o tom, kolik bajtů stránek jste již stáhli. Položka **Files** udává, kolik souborů jste již stáhli, a číselný údaj v položce **ToDo** označuje, kolik souborů je třeba ještě stáhnout. V tomto okénku můžete také vidět několik záložek. Pokud se při stahování vyskytnou nějaké problémy, přepněte do karty **Errors**.

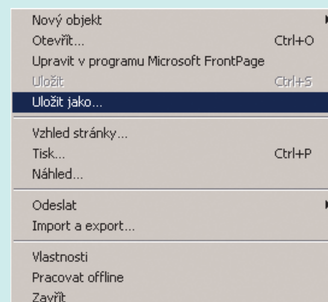

Prohlížení stránek

Poté, co se stránka celá stáhne, otevře se v programu WebStripper, kde se můžete pohybovat podobně, jako jste tomu zvyklí v Internet Exploreru. Můžete klikat na odkazy, ty se však otevřou pouze v tom případě, jestliže jste určili, že se také mají stáhnout – tedy že nejsou pod stanovenou hloubkou stahování. Pokud jste odkaz, na který kliknete, nestáhli, program se vás zeptá, zda se má spustit internetové připojení a stránka stáhnout.

-mia

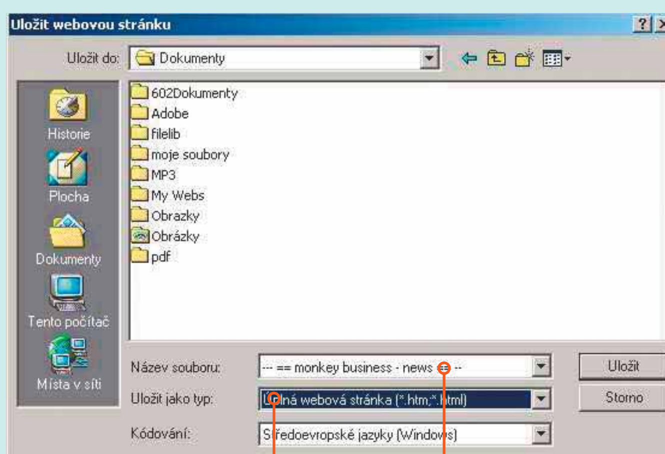
Jak uložit internetovou stránku

Internetovou stránku, kterou jste navštívili, si můžete několika různými způsoby uložit do svého počítače v několika různých formátech. Někdy je pro vás zbytečné ukládat stránku celou se všemi grafickými prvky a zajímá vás pouze text. V tomto případě lze text vybrat a uložit jej jako textový dokument. Stejně tak lze nakládat i s obrázky na internetové stránce. Jak na to, vám přiblížíme v tomto návodu.

Uložení stránky jako dokumentu HTML

Stránku, jejíž obsah chcete uložit, si otevřete v programu na prohlížení internetových stránek. My jsme pro tento článek zvolili nejpoužívanější program Internet Explorer, verze 6.0. Nyní vyberte z nabídky **Soubor** položku **Uložit jako**. Tím se otevře okénko **Uložit webovou stránku**. Zde nejprve určete místo (složku) na svém nebo na jiném dostupném disku, kam se má stránka uložit. Poté tento soubor pojmenujte. Nyní zvolte v rozbalovacím seznamu **Typ souborů**, jak chcete internetovou stránku uložit. Pokud zvolíte první možnost **Úplná webová stránka**, tato stránka se uloží se všemi grafickými a multimediálními soubory (zvuky, video). Velikost tohoto souboru bude pochopitelně větší. Pokud zvolíte druhou možnost **Webový archiv**, uloží se stránka také s veškerou grafikou, zvuky apod., avšak do jediného archivačního souboru ve formátu MHT. Tato možnost je však dostupná pouze v případě, že máte nainstalován program Outlook Express 5 a vyšší, tedy program pro práci s elektronickou poštou. Další možností v rozbalovacím seznamu **Typ souborů** je **Webová stránka, pouze HTML**. V tomto případě se uloží pouze informace bez grafických prvků, zvuků a dalších doplňků na stránce. Poslední možností, jak internetovou stránku uložit, je uložit ji pouze jako prostý text v programu Poznámkový blok, tedy ve formátu TXT. K tomu slouží položka Textový soubor v seznamu. Nakonec klikněte na tlačítko **Uložit**.

Zobrazení a uložení zdrojového kódu stránky

Internetové stránky jsou tvořeny pomocí speciálního programovacího jazyka HTML. Tak ostatně nazýváme i formát, ve kterém jsou dokumenty s internetovou stránkou uloženy. Tvorba internetové stránky spočívá v tom, že do nejjednoduššího textového editoru (většinou jde o program Poznámkový blok) se „ručně“ zapisují jednotlivé povely (neboli značky), které určují, jak bude stránka zobrazená v programu na prohlížení internetových stránek vypadat. Dnes už sice existují speciální programy na tvorbu internetových stránek (např. FrontPage), které znalost jazyka HTML nevyžadují, avšak mnoho uživatelů, a to i odborníků, vytváří své stránky pouze za použití „hatmatilky“, jak se jazyku HTML někdy přezdívá. Jednotlivé zapsané značky jazyka HTML se nazývají zdrojový kód stránky. Pomocí programu Internet Explorer si můžete prohlédnout, ale i uložit zdrojový kód jakékoliv stránky, kterou navštívíte. To se může hodit zejména těm z vás, kdo se učí internetové stránky vytvářet. V programu Internet Explorer vyberte z hlavní nabídky **Zobrazit** položku **Zdrojový kód**. Tím se otevře program Notepad, ve kterém kromě jednotlivých značek najdete i obsah stránky. Zdrojový kód si můžete uložit pomocí položky **Uložit jako** z nabídky **Soubor**.

Uložení vybraného textu do textového editoru Word

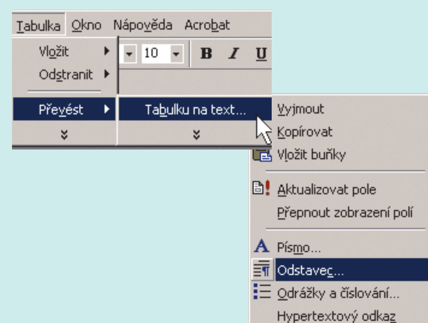
Někdy je zbytečné ukládat celou stránku, protože potřebujete pouze text nebo část textu ze stránky, a to v programu, který umožňuje další editaci (úpravu textu), tedy např. v programu Word. Tento problém vyřešíme využitím schránky (clipboardu). Umístěte kurzor na začátek textu, který chcete uložit. Nyní klikněte levým tlačítkem myši a současně myší táhněte, dokud nebude označen všechen text, který chcete uložit. Nyní klikněte na vybraný text pravým tlačítkem myši a zvolte příkaz **Kopírovat** nebo stiskněte klávesovou zkratku Ctrl+C. Nyní spusťte program Word a otevřete nový dokument.

Stiskněte současně klávesy Ctrl+V, čímž se zkopírovaný text vloží do dokumentu.

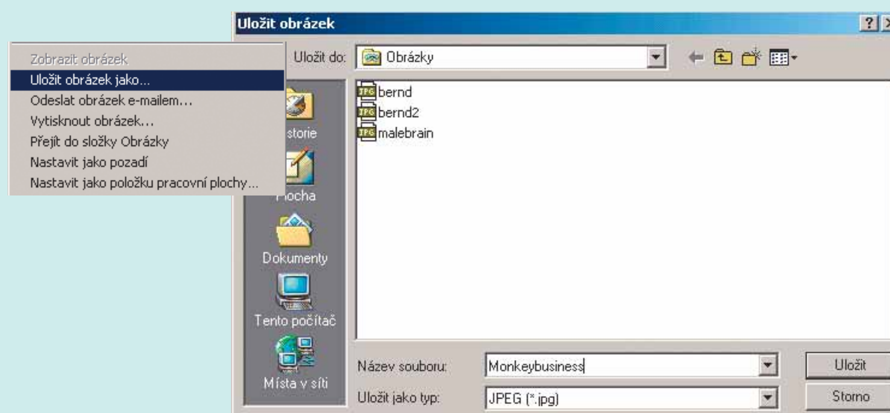
Úprava textu

Text, který jste vložili z internetové stránky, je většinou třeba upravit. V mnoha případech se vybraný text vloží jako tabulka. V tomto případě klikněte kurzorem dovnitř tabulky a poté vyberte z nabídky **Tabulka** položku **Převést/Tabulku na text**. V dalším okénku určete, že jako oddělovače textu budou použity konce odstavců. Celý text zůstane označen, klikněte na něj pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte položku **Odstavec**. Zde můžete upravit odsazení řádků od pravého a levého okraje, které bývá také poněkud „rozhozené". Nastavte také řádkování dokumentu. Pomocí další položky z místní nabídky **Písmo** nastavíte velikost a typ fontu (písma). Nakonec tento dokument pojmenujte a uložte pomocí nabídky **Soubor/Uložit**.

Uložení obrázků a grafických prvků

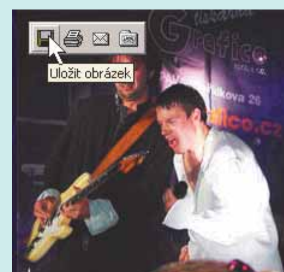
Na internetu můžete nalézt i mnoho obrázků a grafických prvků (animací), které si také můžete uložit do svého počítače. Pamatujte však, že tyto obrazové soubory mají většinou malou velikost, aby se stránka s nimi dala rychle stáhnout, a tak např. pro tisk nemusejí mít požadovanou kvalitu. Obrázky proto bývají většinou v kompresním (stlačeném) formátu JPG a internetové animace ve formátu GIF. Klikněte na obrázek (nebo animaci) pravým tlačítkem myši a z nabídky vyberte položku **Uložit obrázek jako**. V dalším okénku zvolte složku, kam se má obrázek uložit, soubor pojmenujte a potvrďte kliknutím na tlačítko **Uložit**.

Okamžitá nabídka pro obrázky

Pokud nad obrázkem (ten však nesmí být v náhledové velikosti, tedy jako odkaz na obrázek v pravé velikosti) podržíte chviličku kurzor myši, objeví se několik tlačítek pro práci s obrázky. Pomocí prvního tlačítka se symbolem diskety obrázek uložíte, pomocí dalšího tlačítka jej vytisknete. Kliknutím na třetí tlačítko se otevře nová e-mailová zpráva s obrázkem jako přílohou. Pokud kliknete na poslední tlačítko, otevře se složka Obrázky, která je standardně vytvořena na vašem disku pro ukládání obrázků z internetu.

-mia

Jak na šetřiče obrazovky

Na přiloženém CD najdete třicet nejrůznějších šetřičů obrazovky.
V tomto článku se dozvíte, jak šetřiče nainstalovat, měnit a nastavovat.

Co je šetřič obrazovky

Šetřič obrazovky (také se používá označení **spořič obrazovky**; anglicky **screen saver**) je zvláštní program, který se automaticky spustí po určité době nečinnosti. Dobou nečinnosti je myšlena doba, po kterou s počítačem nikdo nepracuje. Šetřič obrazovky zobrazuje na obrazovce monitoru obrázky, fotografie, animaci nebo video (někdy i včetně zvukového doprovodu). Šetřič obrazovky lze většinou vypnout pohybem myši nebo stiskem libovolné klávesy na klávesnici.

Úkolem šetřiče obrazovky má být šetřit monitor. Záměrně píši „má být“, protože tomu tak většinou není. Pokud s počítačem nebudete pracovat deset či více minut, je zbytečné, aby monitor „svítil“. Tím se totiž opotřebovává a snižuje se jeho životnost. Proto se objevily šetřiče obrazovky, jejichž úkolem bylo (během doby, po kterou s počítačem nikdo nepracuje) zobrazit na monitoru obraz, který monitor tolik nenamáhá. Časem se však hlavní smysl šetřičů obrazovky vytratil – většina šetřičů je barevná a graficky propracovaná, což je příjemné na pohled, ale monitor to příliš nešetří. Na druhé straně je třeba uznat, že dnešní monitory toho vydrží mnohem více než monitory vyráběné před několika lety. Navíc většina současných monitorů umožňuje zapnutí funkce *Vypnout monitor*, která po uplynutí stanovené doby monitor vypne (resp. „uspí“). Je tedy na vás, zda budete používat šetřiče obrazovky, které obrazovku skutečně šetří (tj. tmavé a málo „pohyblivé“), nebo šetřiče pěkné na pohled (například akvárium plné pestrobarevných rybiček).

Jak změnit šetřič obrazovky

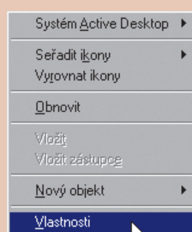
Součástí operačního systému Windows je několik šetřičů obrazovky. Další šetřiče si můžete doinstalovat například z našeho CD. Nyní si ukážeme, jak měnit a nastavovat stávající šetřiče obrazovky.

Otevřete okno **Ovládací panely** (k němu se dostanete příkazem **Start/Nastavení/Ovládací panely**). V okně **Ovládací panely** najdete ikonku **Obrazovka** – dvakrát na ni klikněte. Objeví se okno **Obrazovka – vlastnosti**. K tomuto oknu se můžete dostat i tak, že na pracovní plochu operačního systému Windows kliknete pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberete příkaz **Vlastnosti** (blíže viz obrázek č. 1).

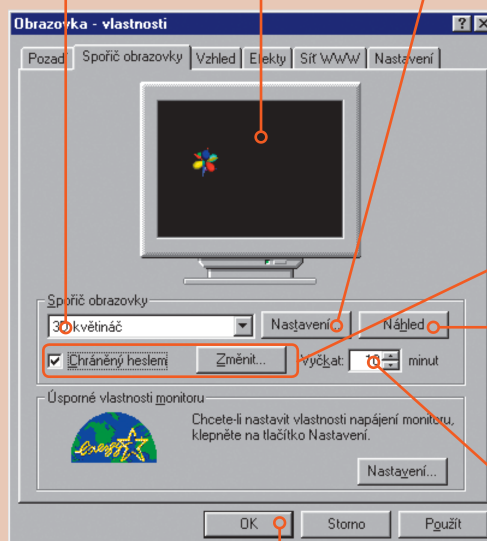
V okně **Obrazovka – vlastnosti** přejděte na záložku **Spořič obrazovky**. Podrobnější popis této záložky najdete na obrázku č. 2.

Pracovní plocha

Operační systém Windows (a také jiné operační systémy) mají tzv. **pracovní plochu**. Pracovní plocha je to, co vidíte na obrazovce monitoru, pokud není otevřen žádný program nebo okno. Na pracovní ploše mohou být umístěny různé ikony (jde o malé obrázky), pomocí kterých lze spouštět různé programy. Pracovní plocha může mít různou barvu nebo na ní může být umístěna například fotografie.

Obr. 1. Klikněte na pracovní plochu pravým tlačítkem myši. Objeví se místní nabídka a z ní vyberte příkaz Vlastnosti. Objeví se okno Obrazovka – vlastnosti. V tomto okně klikněte na ouško záložky Spořič obrazovky.

1. Zde vyberte libovolný šetřič obrazovky.

2. Zde vidíte zmenšený náhled šetřiče obrazovky (ne u všech šetřičů to funguje).

3. Kliknutím na tlačítko **Nastavení** můžete změnit vlastnosti vybraného šetřiče obrazovky (u každého šetřiče obrazovky jsou k dispozici jiné možnosti). Máte-li například šetřič „akvárium s rybičkami“, můžete nastavit, kolik rybiček se má po obrazovce pohybovat, jak rychle se mají pohybovat apod.

4. Vybráním této položky a pomocí tlačítka **Změnit** můžete nastavit heslo. Pokud bude někdo chtít spuštěný šetřič obrazovky vypnout, bude muset zadat heslo. Tímto způsobem můžete zajistit, aby se nikdo během vaší nepřítomnosti u počítače nedostal k vaší rozdělané práci.

5. Zde můžete nastavit, po jak dlouhé době nečinnosti se má vybraný šetřič obrazovky spustit. Minimální hodnota je jedna minuta. Doporučuji nastavit přibližně deset minut.

6. Kliknutím na tlačítko **Náhled** spusťte vybraný šetřič obrazovky. Díky tomu si můžete rychle udělat představu o tom, jak vybraný šetřič vypadá. Ukázku vypnete pohybem myši nebo stiskem jakékoliv klávesy na klávesnici.

7. Nakonec klikněte na tlačítko **OK** (tím provedené změny uložíte).

Obr. 2. Záložka **Spořič obrazovky**.

Další informace

Šetřiče obrazovky jsou soubory s příponou **SCR** (například **3D text.scr**), které jsou uloženy v adresáři **Windows** nebo v adresáři **Windows/System**.

Na přiloženém CD v rubrice **Programy/Šetřiče** najdete dva druhy šetřičů obrazovky. Buď jde o soubor s příponou SCR, nebo o soubor s příponou EXE. Soubor s příponou SCR stačí překopírovat z CD do adresáře Windows nebo do adresáře Windows/System (nemusí se tedy instalovat). Soubor s příponou EXE je šetřič, který se musí instalovat (podobně jako většina programů, které vám na CD přinášíme). Tento soubor stačí spustit – proběhne instalace, při které se do počítače dostane šetřič obrazovky.

Po překopírování nebo po instalaci šetřiče obrazovky otevřete okno **Obrazovka – vlastnosti** a přejděte na záložku **Spořič obrazovky**. Z této záložky vyberte nový šetřič obrazovky a nastavte jej (blíže viz předchozí kapitola). Většina šetřičů je však po instalaci rovnou nastavena jako nový šetřič obrazovky.

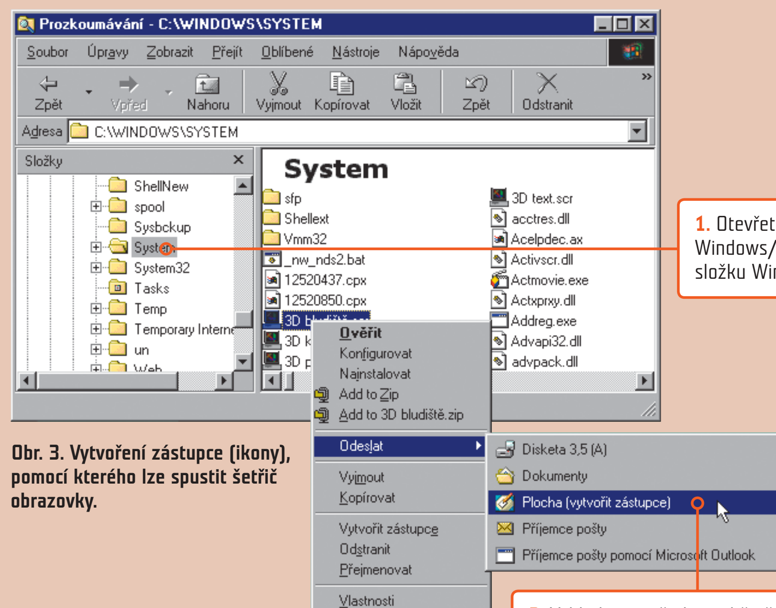
Jak šetřič obrazovky rychle spustit

Nastavený šetřič obrazovky se automaticky spustí po době, kterou jste zadali na záložce **Spořič obrazovky** (blíže viz obrázek č. 2). Nejnižší hodnota může být 1 minuta. Rozumné je nastavit 10 minut. Pokud víte, že od počítače odejdete na deset a více minut, může být vhodné spustit šetřič obrazovky okamžitě (tedy „ručně“). Windows bohužel žádnou takovou možnost nenabízí. Můžeme si však pomoci sami. Stačí umístit na pracovní plochu zástupce (ikonu), který směřuje na určitý šetřič obrazovky. Dvojitým kliknutím na tuto ikonu se šetřič obrazovky okamžitě spustí. Nyní si ukážeme podrobný postup.

Otevřete libovolný správce souborů (například program **Průzkumník** – ten spustíte pomocí příkazu **Start/Programy/Průzkumník**). V programu Průzkumník otevřete složku Windows nebo složku Windows/System (podle toho, kde se vybraný šetřič nachází). Může se stát, že se vám obsah (tj. jednotlivé soubory) této složky nezobrazí a místo toho se objeví „upozornění“. V takovém případě klikněte na odkaz **Zobrazit soubory**.

Vyhledejte požadovaný šetřič obrazovky a klikněte na něj pravým tlačítkem myši. Objeví se místní nabídka a z ní vyberte příkaz **Odeslat/Plocha (vytvořit zástupce)**. Blíže viz následující obrázky.

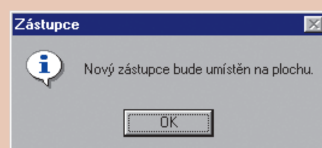
-ngu, -vrb

1. Otevřete složku Windows/System (nebo složku Windows).

Obr. 3. Vytvoření zástupce (ikony), pomocí kterého lze spustit šetřič obrazovky.

2. Vyhledejte požadovaný šetřič obrazovky (půjde o soubor s příponou SCR) a klikněte na něj pravým tlačítkem myši. Objeví se místní nabídka. Z této nabídky vyberte příkaz **Odeslat**. Objeví se další nabídka a z ní vyberte příkaz **Plocha (vytvořit zástupce)**. Objeví se okno se zprávou – viz obrázek č. 4.

Obr. 4. Objeví se okno se zprávou „Nový zástupce bude umístěn na plochu.“ Klikněte na tlačítko OK. Na ploše pak najdete zástupce (ikonu).

Obr. 5. Na ploše najdete zástupce (ikonu) příslušného šetřiče obrazovky. Pokud na ikonu dvakrát kliknete, spustí se šetřič obrazovky. Pokud na ikonu kliknete jednou a stisknete klávesu F2, budete moci změnit název ikony.

Jak je to ve Windows XP

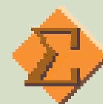

V novém operačním systému Windows XP jsou nastavování a instalace šetřičů téměř shodné jako ve starší verzích Windows. Pouze se liší názvy některých ikon a oken.

Klikněte na pracovní plochu pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz **Vlastnosti**. Objeví se okno **Zobrazení – vlastnosti** a v něm přejděte na záložku **Spořič obrazovky**. Na této záložce jsou všechna nastavení stejná jako na obrázku č. 2.

Šetřiče obrazovky, které jsou umístěny na CD, jsme vybírali s ohledem na starší verze operačního systému Windows. Může se stát, že některé šetřiče obrazovky z našeho CD nebudou v operačním systému Windows XP fungovat.

Přehledy v 602Tab

Nejdůležitější viditelnou funkční novinkou v 602Tab je možnost vytvářet přehledy a automatické přehledy, což jsou funkce velice užitečné pro přehlednost rozlehlých tabulek.

Co je to přehled?

Představte si list, na kterém máte několik tabulek s daty (například prodej po čtvrtletích). Na základě každé tabulky se vždy vyčíslí nějaká kalkulace (třeba průměry, odchylky od předpokládaného obratu a podobně). Z dílčích (čtvrtletních) kalkulací se pak vypočte roční výsledek. Takový list může být velmi nepřehledný a řádky s kalkulacemi se v něm téměř ztrácejí; chcete-li je zkontrolovat, musíte v okně neustále listovat.

Chtěli byste z tabulky vidět jen ty podstatné části? Pomoc je jednoduchá – zamaskujte dočasně ty nepodstatné, vytvořte si takzvaný přehled. V přehledu můžete vidět buď všechno, nebo jen vybrané části (třeba ty výsledky kalkulací) a zbytek skrýt. Je to vlastně jakási analogie osnovy, kterou možná používáte při práci s textovými dokumenty.

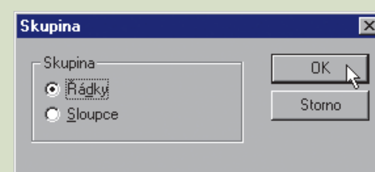
Postupné ruční vytvoření přehledů v listu

Naším cílem bude, aby data na řádcích 3, 4, 5 a 7, 8, 9 bylo možné skrýt a bylo vidět jen hlavičku a řádky 6, 10 a 11 s výsledky.

	A	B	C	D
1	Tabulka s přehledy			
2		telata	selata	kuřata
3	leden	250	556	12546
4	únor	314	418	15784
5	březen	458	580	18251
6	celkem I.	1022	1554	46581
7	duben	574	755	13725
8	květen	409	632	14256
9	červen	477	416	11023
10	celkem II	1460	1803	39004
11	úhrn	2482	3357	85585

1. Mějme výchozí tabulku, jakou ukazuje tento obrázek.

2. Začneme s první částí tabulky. Označte oblast s daty na řádcích 3 až 5. Pak v nabídce **Data** spusťte příkaz **Skupina a přehled** a v podnabídce pak příkaz **Seskupit**.

3. V následujícím dialogu ponechte přepínač v poloze Řádky.

4. Postup opakujte pro oblast řádků 7 až 9.

	A	B	C	D
1	Tabulka s přehledy			
2		telata	selata	kuřata
3	leden	250	556	12546
4	únor	314	418	15784
5	březen	458	580	18251
6	celkem I.	1022	1554	46581

5. V levé části listu se vytvoří šedá oblast s vyznačením, které řádky jsou seskupeny, a se dvěma tlačítky se symbolem „minus".

	A	B	C	D
1	Tabulka s přehledy			
2		telata	selata	kuřata
6	celkem I.	1022	1554	46581
10	celkem II	1460	1803	39004
11	úhrn	2482	3357	85585

6. Zkuste kliknout na obě tlačítka. Seskupené řádky zmizely a tabulka se zredukovala jen na „podstatné" údaje.

V šedé oblasti vlevo jsou nyní dvě tlačítka se symbolem „plus“. Kliknutím na ně tabulku rozvinete do původní podoby.

Analogicky lze vytvořit a používat další úrovně seskupení.

> **!** Seskupení v jedné úrovni můžete najednou skrýt nebo otevřít kliknutím na očíslovaná tlačítka umístěná poblíž levého horního rohu listu.
>
> Chcete-li některý z řádků nebo sloupců ze seskupení vyjmout, označte jej a spusťte příkaz **Oddělit**. Výchozí seskupení nezanikne, ale označené řádky nebo sloupce budou vyjmuty ze seskupení.

	A	B	C	D
1	Tabulka s přehledy			
2		telata	selata	kuřata
3	leden	250	556	12546
4	únor	314	418	15784
5	březen	458	580	18251
6	**celkem I.**	**1022**	**1554**	**46581**
7	duben	574	755	13725
8	květen	409	632	14256
9	červen	477	416	11023
10	**celkem II**	**1460**	**1803**	**39004**
11	**úhrn**	**2482**	**3357**	**85585**

Když seskupíte řádky se čtvrtletními přehledy, můžete dostat další úroveň, jejímž zapojením uvidíte jen celkový výsledek.

	A	B	C	D	E
1	Tabulka s přehledy				
2		telata	selata	kuřata	
3	leden	250	556	12546	
4	únor	314	418	15784	
5	březen	458	580	18251	
6	**celkem I.**	**1022**	**1554**	**46581**	
7	duben	574	755	13725	
8	květen	409	632	14256	
9	červen	477	416	11023	
10	**celkem II**	**1460**	**1803**	**39004**	
11	**úhrn**	**2482**	**3357**	**85585**	

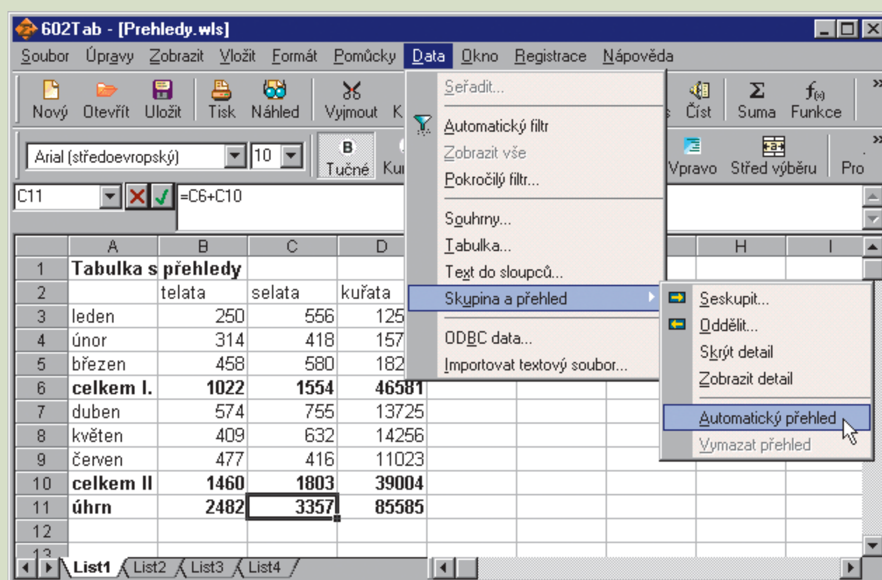
Lze také vzájemně kombinovat seskupení po řádcích a po sloupcích; „šedé oblasti“ s tlačítky pak jsou dvě – vlevo a nahoře.

Automatické vytvoření přehledu v listu

Pro automatické vytvoření přehledu musí list obsahovat řádky nebo sloupce, ve kterých se sumarizují podrobná data. Odkazy na buňky ve vzorcích musí dodržovat stejný směr a souhrnné řádky musí být shodně umístěny buď nad řádky s odpovídajícími podrobnými daty, nebo pod nimi (a souhrnné sloupce nalevo nebo napravo od nich).

Přehled vytvoříte tak, že nejprve kliknete na libovolnou buňku z řádku (sloupce) se součtovými vzorci.

V nabídce **Data** pak klikněte na příkaz **Skupina a přehled** a dále pak na příkaz **Automatický přehled**.

V našem případě zkusme buňku na řádku s úhrnnými součty, třeba C11.

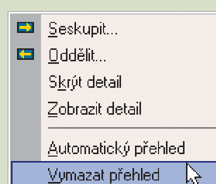
	A	B	C	D
1	Tabulka s přehledy			
2		telata	selata	kuřata
3	leden	250	556	12546
4	únor	314	418	15784
5	březen	458	580	18251
6	**celkem I.**	**1022**	**1554**	**46581**
7	duben	574	755	13725
8	květen	409	632	14256
9	červen	477	416	11023
10	**celkem II**	**1460**	**1803**	**39004**
11	**úhrn**	**2482**	**3357**	**85585**

Zcela automaticky se vytvořil přehled o dvou úrovních.

Zrušení přehledu

Přehled po označení zrušíte příkazem **Vymazat přehled**.

Jiří Lapáček

Vymazání přehledu.

SMS GateKeeper

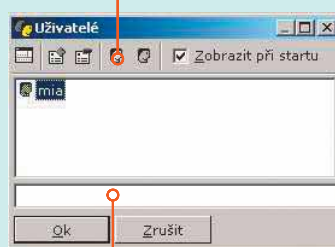

Již před časem jsme vám v našem časopise a na redakčním CD přinesli přehled a srovnání českých programů na posílání zpráv SMS. Z těchto programů lze posílat zprávy do sítí všech operátorů a oproti internetovým stránkám mobilních operátorů umožňují mnohá nastavení a také uložení telefonních čísel a odeslaných zpráv. Zprávu SMS si lze napsat dopředu a odeslat ji až v okamžiku, kdy se připojíte k internetu, což vám může ušetřit peníze.

Již ve výše zmíněném přehledu jsme vysoce ocenili schopnosti programu SMS Gate Keeper a přislíbili jsme vám i návod na jeho používání. Ten vám nabízíme právě teď spolu s nejnovější verzí programu na redakčním CD.

Vytvoření vlastního profilu

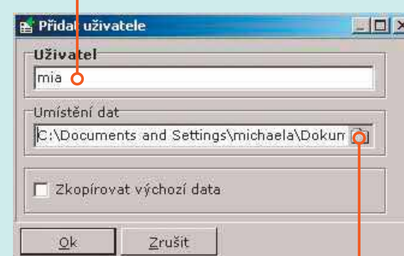
Tento program povoluje i vytváření profilu pro jednotlivé uživatele. V praxi tedy můžete program používat na jednom počítači i se svými dětmi, rodiči, sourozenci atd. a každý bude mít program nastaven podle sebe a svá data ochráněna před pozorností druhých. Pokud tedy program poprvé po instalaci spustíte, otevře se okénko **Uživatelé**, kam přidáte i své jméno. Zmáčkněte klávesu Ins nebo klikněte na tlačítko **Přidat uživatele**. Objeví se stejnojmenné okénko, kam je třeba nejprve vepsat do řádku **Uživatel** přihlašovací jméno (jméno nebo přezdívku) a poté vybrat, kam se budou ukládat vaše data. Klikněte na tlačítko se symbolem složky a toto místo najděte. Nakonec vše potvrďte kliknutím na **OK** v obou oknech. Při prvním připojení jste poté žádáni o vepsání hesla a jeho potvrzení. Klikněte opět na tlačítko **OK** a program se spustí.

Klikněte na tlačítko **Přidat uživatele**.

Do tohoto políčka vepište heslo pro přihlášení.

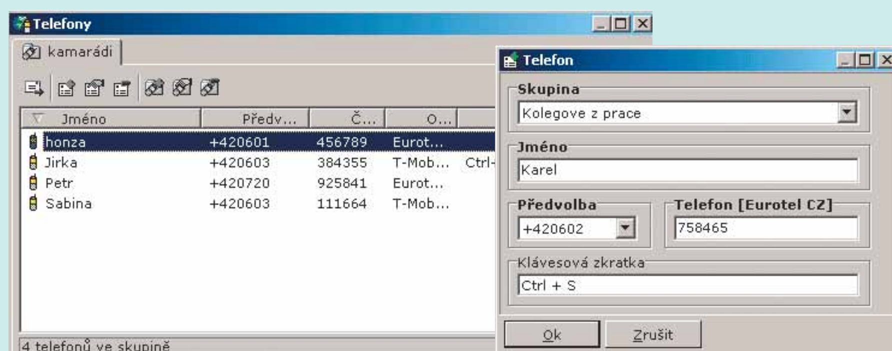
Do tohoto políčka vepište přihlašovací jméno.

Klikněte na tlačítko se symbolem složky a vyberte místo na disku, kam se budou ukládat vaše data.

Vložení kontaktu

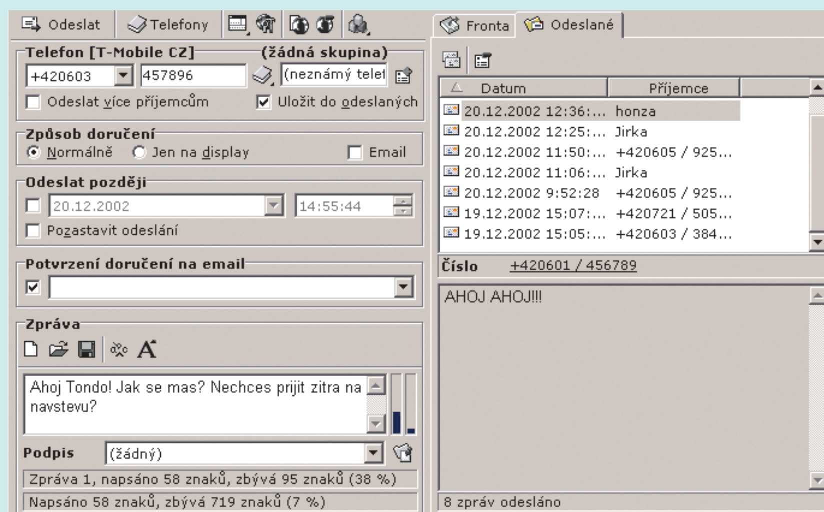
Telefonní čísla na své známé si můžete v tomto programu uložit jako kontakt a poté se již při psaní zprávy nemusíte zdržovat jejich zadáváním. Klikněte na tlačítko **Telefony**, čímž se otevře stejnojmenné okénko. Telefonické kontakty lze řadit i do skupin – klikněte na tlačítko **Přidat skupinu** a v dalším okénku vepište název této skupiny (např. Pracovní kontakty). Zavřete okno a klikněte na tlačítko **Přidat**. Zde nejprve vyberte skupinu, do které chcete tento kontakt zařadit, vepište jméno známého, vyberte předvolbu jeho mobilního telefonu a doplňte číslo. Do posledního řádku můžete doplnit klávesovou zkratku: klikněte tedy do tohoto řádku a stiskněte jednu nebo více kláves najednou. Nakonec klikněte na **OK**. Až příště stisknete tuto klávesovou zkratku, připraví se odeslání zprávy pro tohoto známého.

Vytvoření zprávy

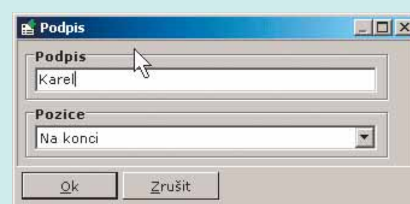
Vraťte se zpět do hlavního okna programu. Pro odeslání zprávy je třeba nejprve vyplnit telefonní číslo nebo vybrat ze seznamu již uložený kontakt. Pokud píšete na zcela nové číslo, vyberte předvolbu a dopište zbytek čísla. Toto číslo lze okamžitě uložit kliknutím na zcela poslední tlačítko v tomto řádku (**Přidat**). Pakliže píšete známému, jehož údaje již máte uloženy v kontaktech,

klikněte na tlačítko s knihou a vyberte si svého známého ze seznamu. Nyní si vyberte způsob doručení – tedy zda normálně, na displej, nebo jako mobilní e-mail. Dalším krokem je nastavení doby odeslání. Odeslání zprávy totiž můžete načasovat podle svých požadavků – stačí vybrat z kalendáře den a nastavit také časový údaj. Pokud zasíláte zprávu do sítě T-Mobilu, lze si také nechat zaslat doručenku na e-mailovou adresu. Do políčka zcela dole začněte psát text zprávy. Text zprávy lze otevřít i ze souboru, který je ve formátu TXT. V tom případě klikněte na tlačítko pro otevření souboru. Pomocí dalších tlačítek zprávu uložíte, odstraníte diakritiku a všechna písmena změníte na velká. Pro napsání zprávy máte k dispozici přesně tolik znaků jako na internetových stránkách mobilních operátorů. Napíšete-li zprávu delší než 160 znaků, bude tato zpráva rozdělena na několik kratších zpráv. To, kolik znaků jste již napsali, můžete vysledovat podle rostoucích sloupců vedle textu zprávy a z číselných údajů dole.

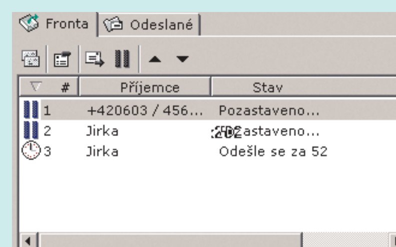

Podpis

Nakonec zbývá ještě zprávu podepsat. Několik podpisů si můžete vytvořit dopředu a poté je jednoduše vybrat ze seznamu. Klikněte na tlačítko **Upravit podpisy** v řádku **Podpis**. Tím se otevře okénko **Podpisy**. Klikněte opět na tlačítko **Přidat** a do dalšího okénka vepište podpis a určete, zda má být uveden na začátku nebo na konci zprávy.

Odeslání zprávy

Nyní klikněte na tlačítko **Odeslat**. Průběh odesílání můžete sledovat v okně vpravo na záložce **Fronta**. Zde můžete ihned vidět, když se odeslání zprávy nepodaří a zpráva zůstane ve frontě. Pokud byste chtěli zprávu poslat později, použijte tlačítka nahoře na záložce. Pomocí prvního tlačítka zprávu přepošlete na jiné číslo (stačí kliknout na tlačítko a tato zpráva se přesune do okna pro odesílání), smažete a okamžitě odešlete na stejné číslo. Dalšími tlačítky odesílání pozastavíte. Tlačítky se dvěma šipkami se pohybujete v seznamu zpráv ve frontě. Zprávy, které se již odeslali, najdete na záložce **Odeslané**. Tyto zprávy můžete přeposlat nebo smazat pomocí dvou tlačítek, která najdete nahoře na záložce.

Nastavení programu

Klikněte na tlačítko se symbolem nářadí v horní liště. Tím se otevře okno, kde je možné program detailněji nastavit. V okně naleznete pět záložek. Na záložce **Hlavní** určujete, zda se mají smazat čísla a podpisy po odeslání zprávy a také chování programu po odeslání zprávy. Na záložce **Vzhled** určujete font (písmo), který je použit v okénku s textem zprávy. Na záložce **Připojení** nastavujete, kdy máte být automaticky připojeni k internetu.

Správa uživatelů

Jak již bylo řečeno, v programu SMS GateKeeper lze vytvořit profily jednotlivých uživatelů, takže tento program může používat více lidí, aniž by sdíleli svá data (uložené zprávy SMS a telefonní čísla na své známé). Klikněte na poslední tlačítko **Jádro** a rozbalte nabídku **Uživatelé**. Vyberete-li položku **Správa uživatelů**, otevře se okénko **Uživatelé**, které jste obdrželi při prvním spuštění programu. Zde lze přidat nového uživatele programu. Pomocí druhé položky lze změnit heslo pro přihlašování do programu. Zvolíte-li nabídku **Uzamknout**, program bude nečinný až do té doby, než se znovu přihlásíte, a nikdo jiný s ním nebude moci pracovat.

-mia

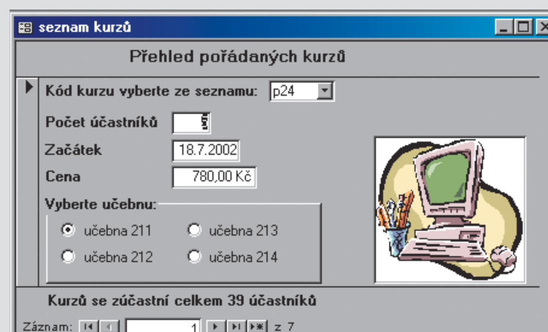
Formuláře

Pokud budete v databázi programu Access pracovat s daty v tabulkách, nenabídne vám program mnoho prostředků pro úpravu jejich vzhledu. Daleko více možností budete mít, pokud data zobrazíte pomocí dalšího typu objektů databáze – pomocí formulářů.

i

Dotazy jsou další typ objektů databáze. Vytvářejí se pomocí nich dočasné tabulky, ve kterých se na základě různých podmínek vybírají jen některé záznamy tabulek, vybírají se jen potřebná pole, vybraná data je možno seřadit podle různých vlastností. Často se dotazy používají pro přípravu dat zobrazovaných ve formulářích nebo v sestavách, protože se pomocí nich dají snadno vypočítávat další pole, případně provádět různé souhrny.

Každý formulář je okno, ve kterém se pomocí prvků, které znáte z dialogových oken, zobrazují, případně aktualizují hodnoty polí tabulek. Zobrazovaná data se mohou dopředu vybrat pomocí dotazů. Mohou se tak zobrazovat jen některá pole, event. záznamy tabulky, data se dají seřadit podle hodnot některého z polí, případně doplnit o další vypočítávaná pole. Ve formuláři se mohou zobrazit data několika tabulek nebo dotazů najednou.

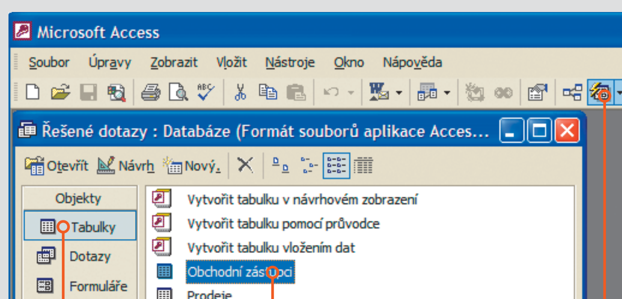

Obr. 1

Automatický formulář

Formulář, který bude zobrazovat všechna pole jedné tabulky, můžete vytvořit velice rychle. Otevřete si svou pracovní databázi a zkontrolujte, že jste na kartě **Tabulky**. Kliknutím myší označte tabulku, jejíž data se mají ve formuláři zobrazit. Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Nový objekt: automatický formulář** (obr. 2).

Po chvilce program předloží výsledek. V okně formuláře bude pro každé pole tabulky jeden prvek. Název prvku (tzv. popisek) program převezme z návrhu tabulky. V okně takto vytvořeného formuláře se zobrazují hodnoty jednoho záznamu, řádku původní tabulky. Takovýmto formulářům se v programu Access říká *jednoduché*. Po vytvoření formuláře se vždy zobrazí první záznam zdrojové tabulky.

Data tabulek můžete ve formuláři nejen prohlížet, ale i opravovat a zadávat nová. Pokud potřebujete opravit nějakou hodnotu tabulky, najděte pomocí navigačních tlačítek správný záznam, klikněte do rámečku textového pole myší a hodnotu běžnými prostředky opravte.

Obr. 2

1. Ujistěte se, že pracujete na kartě *Tabulky*.

2. Klikněte na požadovanou tabulku.

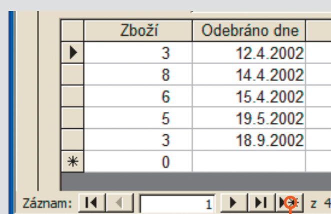
3. Klikněte na tlačítko **Nový objekt: automatický formulář**.

Změna, kterou jste provedli, se projeví v tabulce v okamžiku, kdy přejdete do jiného záznamu nebo kdy formulář zavřete. Pokud potřebujete doplnit tabulku o nový řádek, klikněte v navigačním pruhu na tlačítko s hvězdičkou (obr. 3) nebo použijte kombinaci kláves **CTRL +** (společně stiskněte klávesy CTRL a „plus").

Záznam tabulky odstraníte tak, že ho ve formuláři zobrazíte a v nabídce **Úpravy** použijete příkaz **Odstranit záznam**. Můžete také ve formuláři kliknout na tlačítko v levé části seznamu formuláře, které označuje aktivní řádek.

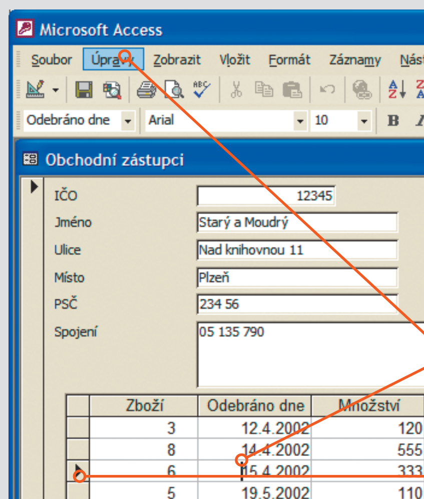
!

Mezi prvky formuláře se můžete také přesouvat klávesou **Tab**, **Enter** (event. směrem zpět kombinací kláves **Shift** + **Tab**).

Obr. 3

Nový záznam vložíte kliknutím na toto tlačítko.

Obr. 4: Možnosti smazání záznamu.

První způsob: Klikněte do libovolného pole mazaného záznamu a poté z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Odstranit záznam**.

Druhý způsob: Klikněte na tlačítko v levé části seznamu a pak stiskněte klávesu **Delete**.

záznam, a klávesou **Detele** záznam smazat (obr. 4). V obou případech program formou dialogového okna požádá o potvrzení akce.

Automatický formulář, který jste právě vytvořili, je potřeba uložit. Můžete tak učinit pomocí příkazu **Uložit** v nabídce **Soubor** nebo při zavírání okna formuláře. Do dialogového okna **Uložit jako** zadáte jméno, pod kterým se nový formulář uloží v okně databáze na kartu **Formuláře**.

Kdykoli budete potřebovat s formulářem pracovat, klikněte v okně databáze na kartu **Formuláře**, podle jména vyhledáte správnou ikonu a dvakrát na ni klikněte.

i

Podíváte-li se na tlačítko Nový objekt, uvidíte na jeho pravé straně tlačítko se šipkou. To znamená, že pomocí tohoto tlačítka můžete vkládat různé objekty (tabulku, sestavu a další). V případě, že tlačítko není nastaveno na hodnotu *automatický formulář*, na tuto šipku klikněte a ze seznamu vyberte požadovanou položku.

Vytváření formuláře pomocí průvodce

Formulář můžete zpřehlednit tím, že si zobrazíte jen některá potřebná pole. Formuláře, které zobrazují jen některá pole tabulky, vytvoříte nejlépe pomocí průvodce.

V okně databáze klikněte na kartu **Formuláře**. Program formou ikon nabídne dvě možnosti, jak nový formulář vytvořit. Dvojitě klikněte na ikonu **Vytvořit formulář pomocí průvodce**. Program spustí sérii dialogových oken. První z nich je nejdůležitější. Ze seznamu **Tabulky či dotazy** po kliknutí na rozbalovací šipku vyberte tabulku, s jejímiž daty budete později ve formuláři pracovat. V části dialogového okna nazvané **Dostupná pole** program zobrazí všechna pole vybrané tabulky. Z nich přesuňte do seznamu **Vybraná pole** jména těch polí, která se mají ve formuláři zobrazit. Jedno pole vyberte kliknutím na jeho jméno a následným kliknutím na jednoduchou šipku ukazující doprava. Můžete také na jméno pole dvojitě kliknout. Jméno pole se přesune z levého textového pole do pravého.

Pořadí výběru polí je důležité, protože určuje, v jakém pořadí budou pole zobrazena ve vytvářeném formuláři. Pokud se ve výběru spletete, máte pro případnou opravu k dispozici šipky ukazující na opačnou stranu. Pomocí nich označené vybrané pole vrátíte zpět.

!

Pokud potřebujete přesunout více polí, která spolu sousedí, klikněte na první z nich a se stisknutou klávesou **Shift** klikněte na poslední jméno z označované skupiny. Program mimo krajní pole, která jsou již označena, označí všechna pole mezi nimi. Označená pole pak najednou přesunete mezi pole vybraná kliknutím na jednoduchou šipku ukazující doprava.

Všechna pole tabulky přesunete najednou kliknutím na dvojitou šipku ukazující doprava.

seznam kurzů sloupce

Kód kursu	z14
Počet účastníků	1
Učebna	211
Začátek	14.8.2002
Cena	780,00 Kč

Záznam: 1 z 7

Obr. 5

Pokud máte všechna pole vybraná, klikněte v dolní části okna na tlačítko **Další**, abyste mohli přejít do dalšího kroku tvorby formuláře. Pomocí voleb na této kartě určíte rozvržení formuláře. Rozhodnete o tom, zda bude formulář jednoduchý, nebo nekonečný a jak budou pole na formuláři uspořádána. Volbu vám usnadní náhled, který získáte kliknutím na tlačítka jednotlivých voleb.

Pomocí volby **sloupce** vytvoříte jednoduchý formulář, tj. formulář, v jehož okně se zobrazí pouze jeden záznam tabulky (obr. 5). Zobrazený záznam lze volit v dolní části formuláře pomocí navigačního panelu nebo pomocí příkazu pro hledání záznamů. Vybraná pole tabulky se zobrazí ve sloupci pod sebou, při větším počtu zobrazovaných polí se vytvoří dva, případně více sloupců polí vedle sebe.

Volba **tabulka** vede k vytvoření tzv. nekonečného formuláře. Ten, na rozdíl od jednoduchého formuláře, ve svém okně zobrazuje data několika záznamů najednou. Vybraná pole jednotlivých záznamů se zobrazují v řádku za sebou jako u tabulky. Zobrazené záznamy se volí pomocí navigačního pruhu, svislého posuvníku v pravé části okna, případně pomocí nástrojů pro hledání záznamů. Kolik záznamů najednou se v tomto formuláři objeví, to závisí na velikosti okna (obr. 6).

Pomocí třetí volby vytvoříte formulář, který má vzhled normální tabulky vytvořené v databázi programu Access (obr. 7). Má stejné vlastnosti a stejně se s ním i pracuje.

Pomocí poslední volby vytvoříte jednoduchý formulář. Jednotlivá vybraná pole program skládá do řádku těsně za sebe, při větším počtu polí vytvoří další řádky. S takovýmto formulářem se pracuje stejně jako s formulářem typu sloupce.

Po výběru rozvržení klikněte v dolní části okna na tlačítko **Další**. Zobrazí se předposlední dialogové okno průvodce. V něm zvolíte celkový vzhled formuláře – barvy, které budou použity na data, popisky dat, případně obrázek vložený na pozadí formuláře. Kliknutím na název stylu v seznamu v pravé části okna se zobrazí náhled, ukázka vlastností jednotlivých prvků.

Kliknutím na tlačítko **Další** se přenesete do posledního kroku. Tady máte možnost vytvářený formulář pojmenovat. Jméno se později zobrazí v záhlaví okna formuláře a bude použito pro pojmenování ikony formuláře vytvořeného na kartě **Formuláře** okna databáze. Obě jména se dají dodatečně změnit. Na závěr vyberte, zda chcete upravit vzhled formuláře, nebo zobrazit data. Před případnou úpravou se budete určitě chtít podívat na výsledek vytvořený průvodcem. Ponechte proto zvolenu volbu **Zobrazit formulář pro zobrazení informací** a klikněte na tlačítko **Dokončit**. Toto tlačítko můžete použít kdykoliv v průběhu práce s průvodcem. Program použije nastavené předvolby. Práci můžete kdykoliv přerušit tlačítkem **Storno**, případně se ke kterémukoliv kroku vrátit tlačítkem **Zpět**.

Anna Nováková

seznam kurzů tabulka

Kód kursu	Učebna	Počet účastníků	Začátek	Cena
p45	212	6	15.7.2002	1 360,00 Kč
z12	212	3	15.7.2002	1 200,00 Kč
z13	214	9	18.7.2002	780,00 Kč

Záznam: 1 z 4

Obr. 6

seznam kurzů datový list

Kód kursu	Učebna	Počet účastníků	Začátek	Cena
p45	212	6	5.7.2002	1 360,00 Kč
z12	212	3	5.7.2002	1 200,00 Kč

Záznam: 1 z 4

Obr. 7

Jak vytvořit organizační diagram?

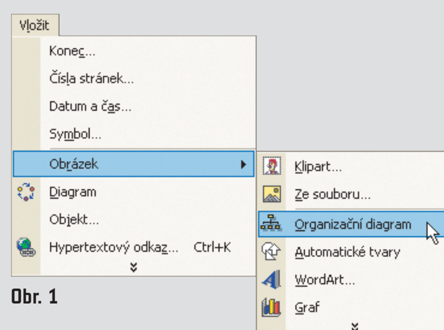
Jestliže máte nainstalované programy ze skupiny MS Office XP, můžete využívat při své práci i organizační diagram, a to nejenom v PowerPointu při prezentacích, ale i v Excelu nebo ve Wordu.

V minulosti se využíval tento program pouze v prezentacích PowerPointu, ale nyní má velký význam i při vytváření různých schémat v textu psaném v programu Word.

Pokud budete vkládat organizační diagram, umístěte kurzor tam, kde organizační diagram potřebujete, a v nabídce **Vložit** klikněte na položku **Obrázek**. Otevře se dílčí nabídka a v ní zvolte příkaz **Organizační diagram** (obr. 1).

V rámečku ohraničeném šikmými čarami (na takzvaném kreslicím plátně) se zobrazí prázdný organizační diagram se čtyřmi políčky, která jsou připravena pro doplnění textu. Zároveň se zobrazí i panel nástrojů pro další práci a pro úpravy organizačního diagramu.

Nyní již můžete do jednotlivých políček doplnit text. K čarám a spojovacím čarám text doplnit nelze.

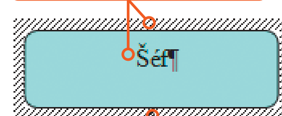

Obr. 1

Označení políčka !

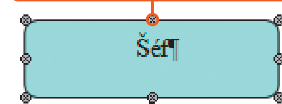
Chcete-li s políčkem diagramu manipulovat, je třeba jej označit.

Označené políčko má po obvodu malá kolečka. Kliknete-li do políčka, objeví se kolem jeho obvodu šrafování. V tomto okamžiku můžete editovat text uvnitř políčka. Kliknete-li do šrafování po obvodu, objeví se po obvodu kolečka. Nyní můžete políčko např. vymazat.

Po kliknutí do políčka se zobrazí šrafovaný rámeček.

Po kliknutí do rámečku se zobrazí na obvodu malá kolečka.

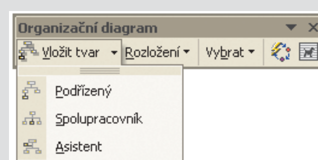

Jak přidat nová políčka?

Potřebujete-li do organizačního diagramu vložit nová políčka, označte nejprve políčko, pod které nebo vedle kterého chcete nové políčko vložit.

Potom již na zobrazeném panelu nástrojů *Organizační diagram* klikněte na šipku u ikony **Vložit tvar** a vyberte si některou z nabízených položek (obr. 2).

Jednotlivé položky nabízejí tyto možnosti:

- **spolupracovník** – políčko umístěné vedle vybraného políčka, přičemž obě políčka jsou na dané úrovni propojena se stejným nadřazeným políčkem;
- **podřízený** – políčko, které bude vloženo pod vybrané políčko a zároveň bude s vybraným políčkem propojeno;
- **asistent** – políčko bude vloženo pod vybrané políčko a s tímto políčkem bude propojeno pravoúhlou spojovací čarou.

Obr. 2

Jestliže chcete již nepotřebné políčko odstranit, stačí toto políčko označit a poté stisknout klávesu **Delete**.

Jak změnit tvar organizačního diagramu?

Pokud vám rozložení některých políček nevyhovuje a chtěli byste je nějakým způsobem změnit, klikněte na položku **Rozložení** (obr. 3).

Zobrazí se nabídka, která vám umožní některé změny uspořádání políček. Vyzkoušejte dané možnosti a sami uvidíte, jak se rozložení diagramu změní.

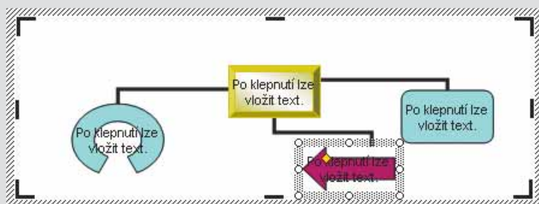
Dalším způsobem, jak můžete tvar organizačního diagramu ovlivnit, je vypnout volbu **Automatický návrh** v nabídce **Rozložení** (obr. 3).

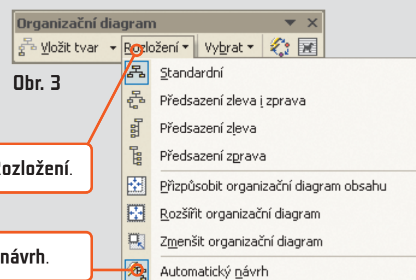
Z obrázku je vidět, že pak můžete jednotlivými políčky libovolně posouvat, a dokonce měnit nezávisle i jejich tvar (všimněte si malého žlutého kosočtverce a zkuste

Jak změnit velikost organizačního diagramu? !

V nabídce *Rozložení* najdete i možnost změn velikosti organizačního diagramu. Stačí se podívat na položky jako *Přizpůsobit organizační diagram obsahu*, *Rozšířit organizační diagram* či *Zmenšit organizační diagram*.

jím posouvat). Také můžete měnit jednotlivé tvary políček pomocí příkazu **Změnit automatický tvar** z nabídky **Kreslení**. Tuto nabídku najdete na panelu *Kreslení*.

Obr. 3

Klikněte na položku **Rozložení**.

Položka **Automatický návrh**.

Jak měnit vzhled organizačního diagramu?

Organizační diagram můžete měnit celý pomocí předem nastavených stylů nebo můžete změnit jen některá jeho políčka.

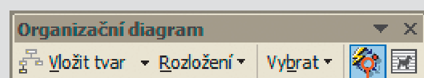
Klikněte na ikonu **Automatický formát** na panelu nástrojů *Organizační diagram* (obr. 4) a zobrazí se dialogové okno *Galerie stylů*. Z nabízených stylů zvolte ten, který se vám nejvíce líbí, a poté klikněte na tlačítko **Použít** (obr. 5).

Pokud chcete měnit jen některé části, stačí využít panel nástrojů *Kreslení* nebo místní nabídku, kterou zobrazíte kliknutím pravým tlačítkem myši na dané místo.

Výplň políček

V organizačním diagramu lze také snadno změnit barvy jednotlivých políček či jiných tvarů, které jste do diagramu přidali. Nejjednodušší je asi způsob pomocí ikony **Barva výplně** na panelu nástrojů *Kreslení* (obr. 6).

Ze zobrazené nabídky barev si můžete některou hned vybrat nebo si dejte zobrazit další barvy výplně, či přímo klikněte na položku **Vzhled výplně**.

Obr. 4

Ikona **Automatický formát**.

Tato volba vám umožní jako výplň zvolit přechody barev, texturu, vzorek či obrázek (obr. 7).

Pokud přejdete na kartu *Vzorek*, vytvoříte výplň například pomocí šrafování nebo mřížky. Určitě pro vyzkoušení výplně nevynechejte kartu *Textura*.

Obr. 6

Jestliže často používáte místní nabídku, klikněte na políčko pravým tlačítkem myši a v zobrazené nabídce pak na položku **Formát automatického tvaru**, pomocí které lze výplně jednotlivých políček také měnit.

Změny textu

Barvu písma v políčku změníte tak, že daný text vyberete a poté kliknete na ikonu **Barva písma** (obr. 9).

Ze zobrazené nabídky vyberte vhodnou barvu kliknutím myši.

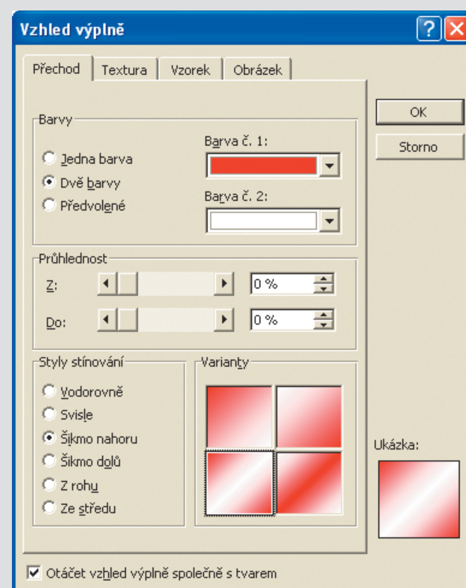
Jestliže potřebujete změnit i druh a velikost písma, použijte formátovací panel nástrojů, to znamená ikony jako **Písmo**, **Velikost písma**, **Tučné**, **Kurziva** apod. Lze použít také příkaz **Písmo** z nabídky **Formát**.

Změny čar

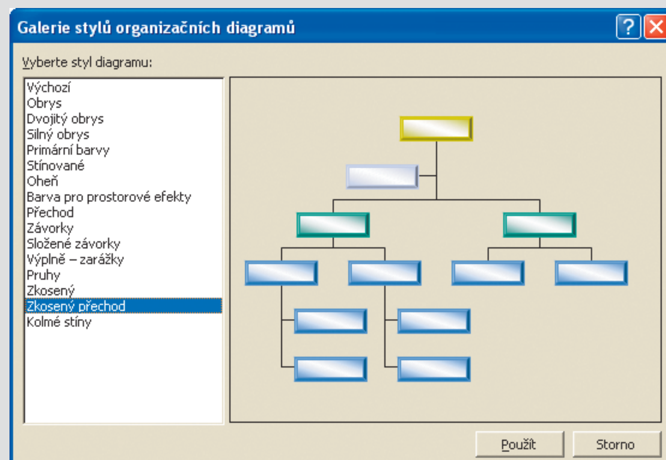
Vyberte spojovací čáru nebo čáry, které chcete změnit, a poté klikněte na ikonu **Barva čáry**. Zobrazí se nabídka jednotlivých barev čar, ze kterých si snadno vyberete. Pokud chcete měnit styl čáry, klikněte na ikonu **Styl čáry** nebo **Přerušovaná čára** (obr. 8).

Po kliknutí na položku **Další čáry** se otevře dialogové okno, ve kterém se nachází další možnosti pro změny čar.

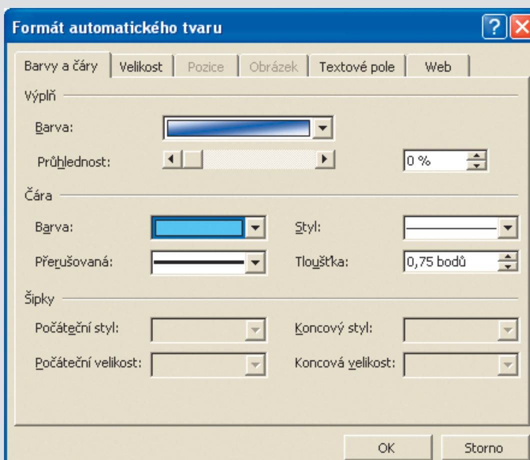
Marie Franců

Obr. 7

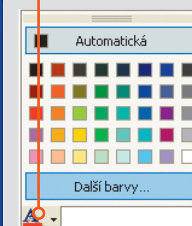

Obr. 5

Obr. 8

Ikona **Barva písma**.

Obr. 9

Pracujeme se systémem III

Při přípravě tohoto článku jsme použili Windows 98.

Vyhledání souboru

Může se stát, že potřebujete vyhledat dokument, o kterém víte, že je někde na pevném disku, ale netušíte, ve které složce se nachází. V případě, že jste s tímto dokumentem nedávno pracovali, můžete se podívat do seznamu naposled otevřených dokumentů. Pokud uplynulo od jeho otevření více času, bude třeba pokusit se dokument vyhledat.

Prohlížení historie

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Dokumenty**. V nabídce se objeví seznam naposledy prohlížených dokumentů (obr. 1). Pokud je v seznamu také hledaný dokument, klikněte na jeho název.

Vyhledávání souborů

Z nabídky **Start** vyberte postupně příkazy **Najít** a **Soubory či složky** (obr. 3). V okně *Najít: všechny soubory* se ujistěte, že pracujete na kartě *Název a umístění*. Do editačního pole *Název* zapište název hledaného souboru. Neznáte-li název přesně, můžete použít zástupné znaky.

V případě, že dokument obsahuje nějaký text (slovo, slovní spojení), který není příliš obvyklý, můžete jej zapsat do editačního pole *Obsahuje text*.

Do pole *Kde hledat* je třeba zadat disk, který chcete prohledávat. Standardně je nabízen disk C:, ale aplikace Najít si pamatuje poslední zadání a může nabídnout cestu do složky, kterou jste prohledávali naposled. Chcete-li nastavení změnit, klikněte na tlačítko **Procházet** (obr. 4). Tím zobrazíte dialogové okno, ve kterém určíte prohledávaný disk, případně složku (obr. 5). Ujistěte se, že máte označenu položku **Včetně podsložek**, a klikněte na tlačítko **Najít** (obr. 4). Tím spustíte prohledávání; názvy nalezených souborů se postupně zobrazují ve spodní části okna (obr. 6).

Zástupné znaky

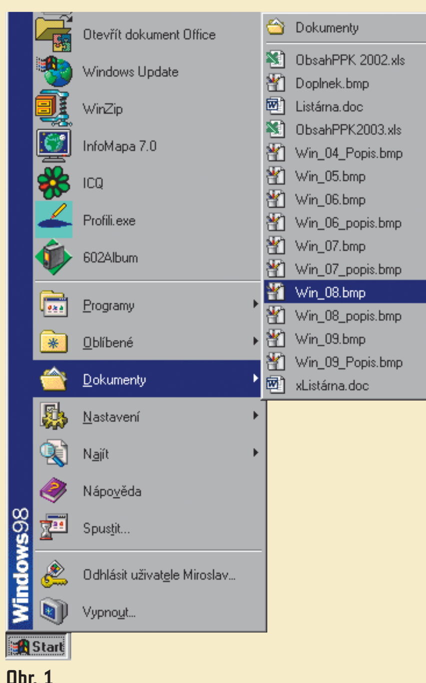
Ne vždy znáte celý název hledaného souboru nebo potřebujete počítači zadat určitou skupinu souborů. V takových případech je třeba nahradit určitou část názvu zástupcem. Jako zástupci slouží znaky * (hvězdička) a ?.

Hvězdičkou můžete nahradit libovolnou část názvu nebo přípony, případně celý název nebo celou příponu. Ukážeme si to na příkladu: Chcete-li zadat všechny soubory, které mají příponu DOC, napište ***.DOC** (na velikosti písma nezáleží).

Chcete-li zadat všechny soubory, jejichž název začíná písmenem C a které mají příponu XLS, napište **C*.XLS**.

Potřebujete-li zadat všechny soubory, které se jmenují Dopis a u nichž na příponě nezáleží, zapište **DOPIS.***.

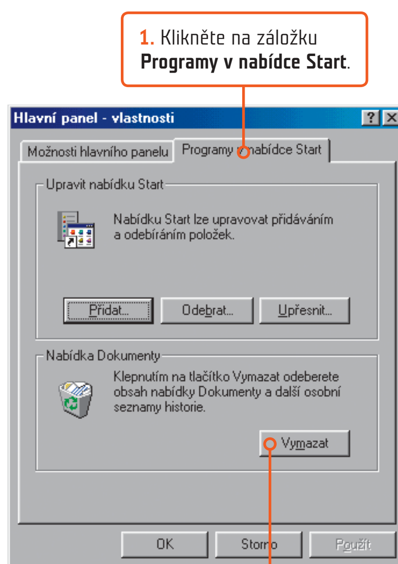
Otazník nahrazuje jeden znak v názvu nebo v příponě. Chcete-li zadat soubory, které se jmenují Dop1.doc, Dop2.doc a Dop3.doc, zapište **DOP?.DOC**.

Obr. 1

Vymazání seznamu Dokumenty

V případě, že potřebujete seznam naposled otevřených dokumentů smazat, vyberte z nabídky **Start** postupně příkazy **Nastavení** a **Hlavní panel a nabídka Start**. V dialogovém okně *Hlavní panel – vlastnosti* klikněte na záložku **Programy v nabídce Start**. Na kartě pak klikněte na tlačítko **Vymazat**.

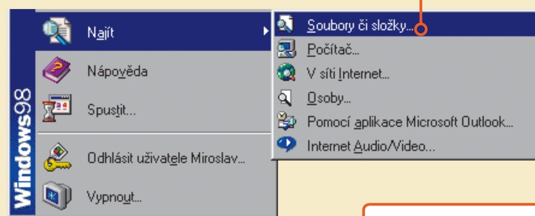

Obr. 2

Zrychlení prohledávání

V případě, že hledaný soubor je v určité složce nebo v některé z jejích podsložek, vyberte tuto složku pomocí tlačítka Procházet. Vyhledávání tím zrychlíte a také získáte menší počet souborů, které odpovídají zadaným podmínkám – výsledky se zpřehlední.

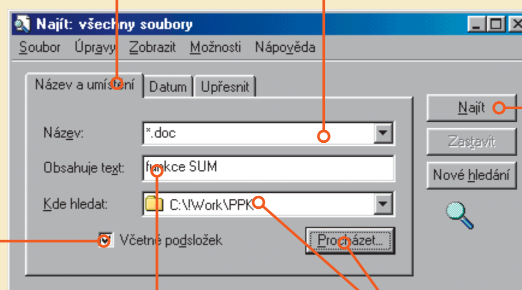
1. Z nabídky **Start** vyberte příkazy **Najít** a **Soubory či složky**.

Obr. 3

2. Ujistěte se, že pracujete na kartě *Název a umístění*.

3. Do pole *Název* zapište název hledaného dokumentu.

Obr. 4

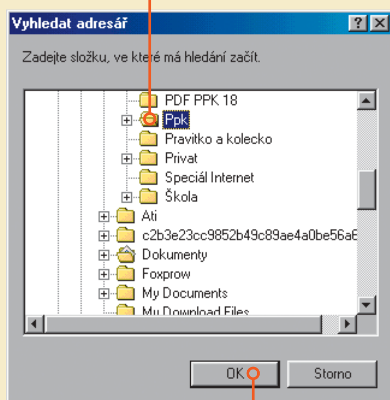
9. Klikněte na tlačítko **Najít**.

8. Ujistěte se, že tato položka je označena.

4. Do pole *Obsahuje text* můžete zapsat text, který je v dokumentu obsažen.

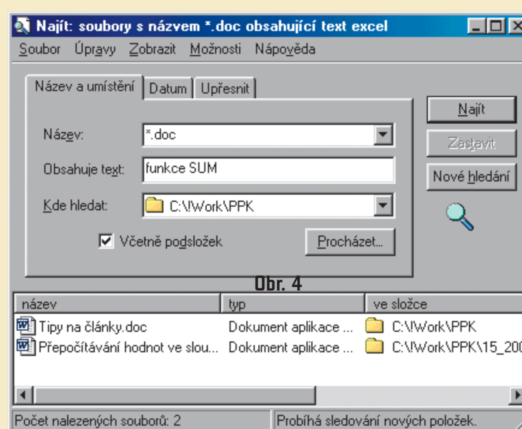
5. Kliknutím na tlačítko **Procházet** vyvoláte okno pro určení prohledávaného disku.

6. Vyhledejte disk nebo složku.

Obr. 5

7. Klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 6

Seznam nalezených souborů.

Otevírání dokumentů

Aby bylo možné prohlédnout si obsah dokumentů, je třeba použít program, který s těmito dokumenty umí pracovat. Abyste nemuseli spouštět potřebný program sami, Windows to dokážou ve většině případů zařídit za vás. Vychází se z toho, že všechny soubory, které mají stejnou příponu, zpracovává stejný program. Přiřazení konkrétního programu k dané příponě se říká asociace programu. Přípona v tomto případě určuje typ souboru.

Seznam přiřazení si vedou Windows a většina programů si sama při instalaci registruje typy souborů, se kterými může pracovat. Tento seznam je přístupný a můžete jej měnit.

Ale nejprve si ukážeme, co dělat, když vyberete soubor, jehož přípona registrována není.

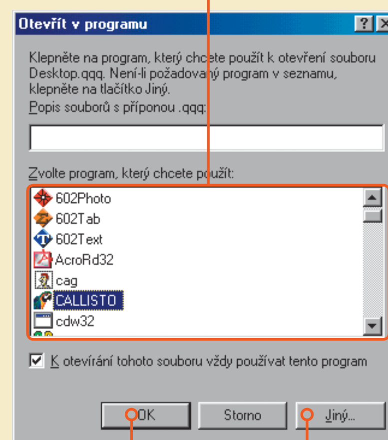
Přiřazení programu k neznámému typu souboru

V případě, že dvojitě kliknete na soubor, jehož přípona nemá přiřazen žádný program, zobrazí Windows dialogové okno *Otevřít v programu*. V seznamu *Zvolte program* je uveden seznam programů. Vyberte program, kterým chcete soubor otevřít, a klikněte na tlačítko **OK.** V případě, že si v seznamu nevyberete, klikněte na tlačítko **Jiný** (obr. 7). Tím vyvoláte dialogové okno, pomocí kterého můžete libovolný program vybrat. Tím je vybraný program trvale přiřazen k danému typu souboru.

Co však dělat v případě, kdy si nejste jistí tím, že vyberete správný program? Postupujte stejně, ale předtím, než kliknete na tlačítko **OK**, se ujistěte, že není označena položka **K otevírání tohoto souboru vždy použít tento program** (obr. 8). Zrušíte-li u této položky zaškrtnutí, Windows se pokusí označený soubor vybraným programem otevřít, ale nezapíší si trvalé přiřazení. Pokud jste se netrefili, nevadí, můžete zkusit jiný program. Je-li vše v pořádku, budete muset akci zopakovat – tentokrát již ponechte položku **K otevírání tohoto souboru použít vždy tento program** označenou.

-mzi

1. Vyberte program ze seznamu.

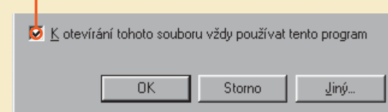

Obr. 7

3. Klikněte na tlačítko **OK**.

2. Jestliže seznam požadovaný program neobsahuje, klikněte na tlačítko **Jiný**.

Nejste-li si jisti, že jste vybrali správný program, zrušte u této položky zaškrtnutí.

Obr. 8

Jak přeložit internetovou stránku

Počet internetových stránek se odhaduje na několik miliard, přičemž těch v českém jazyce je pouze malý zlomek z tohoto počtu.

Z toho vyplývá, že ten, kdo chce tuto „studnici informací“ využívat skutečně celou, by měl být „vícekrát člověkem“ – tedy znát cizí jazyky. Pokud se alespoň trochu orientujete v angličtině, můžete si dát (zcela zdarma) internetové stránky nebo úseky textu přeložit z většiny ostatních jazyků třeba právě do ní. Jak a kde, to vám poradíme v našem článku.

Co je to?

Internetové překladače jsou speciální internetové aplikace, které vám umožní přeložit buď blok textu, nebo dokonce celou internetovou stránku. Pokud chcete přeložit blok textu, stačí jej napsat nebo překopírovat do připraveného rámečku. Většina internetových překladačů dokáže také přeložit celou internetovou stránku. V tomto případě zapíšete URL adresu této stránky do políčka, kliknete na tlačítko a za chvilku se otevře nová stránka. Na té bude kopie stránky překládané, a to s naprosto totožným layoutem (vzhledem stránky), avšak v jazyce, který jste si vybrali. Vytvoří se otisk původní stránky, takže nebudou fungovat např. animace a odkazy na jiné stránky nebo na jiná místa v internetu.

Jazyky

Většina internetových překladačů, na které narazíte, překládá z angličtiny a naopak. Na českém internetu bohužel nenajdete jedinou takovou službu, která by byla zdarma. Tyto stránky bývají často součástí stránek překladatelských agentur, které zde nabízejí i komerční překlady, jež vytvořili oficiální překladatelé. Internetové překladače pomohou hlavně těm z vás, kteří alespoň trochu ovládají angličtinu, němčinu a francouzštinu, tedy ty nejpoužívanější evropské jazyky. Můžete však narazit i na překladače, které provedou překlad i z tak (pro nás) exotických jazyků, jako je japonština, portugalština nebo welština.

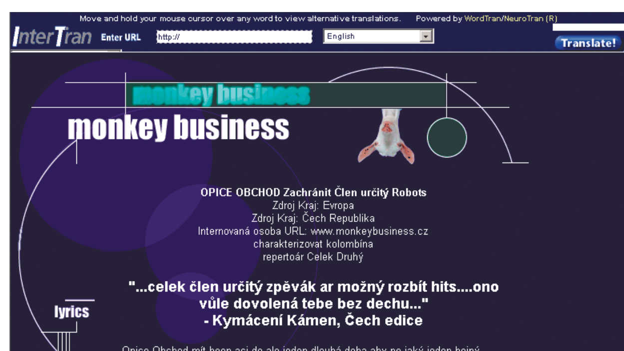
Problémy

Těch je celá řada. Nedomnívejte se, že po zadání překládaného textu a po kliknutí na tlačítko obdržíte perfektní překlad jako z překladatelské agentury. Lidský jazyk je souhrnem vzájemně propojených prvků a skutečně neexistuje počítač, který by jim všem správně rozuměl a dokázal odlišit jemné významové rozdíly. Počítačový překlad se překladu „lidskému“ prostě nikdy nevyrovná. Mnohdy se u počítačového překladu nasmějete, protože některá spojení „otrocky“ přeložená působí velmi směšně. Takový překlad je totiž nutno poté ještě porovnat s předlohou a poněkud „učesat“. Mnohá slova a velká část gramatických spojení jsou přeloženy naprosto špatně – internetový překladač si asi jenom těžko poradí např. se synonymy. Co ale internetovým překladačům upřít rozhodně nemůžeme, je rychlost. Chvíle, která uplyne od kliknutí na tlačítko pro překlad do okamžiku, kdy se před vámi překlad zobrazí, je skutečně velmi krátká – pouze několik sekund. Nyní se tedy podívejme, kde překladače na internetu hledat a jak si zde dát přeložit text nebo internetovou stránku.

InterTran

Internetový překladač InterTran asi jako jediný z překladačů, které vám představíme, je schopen překládat z češtiny a naopak. Tyto překlady vás však asi velmi pobaví, protože např. skloňování slov v češtině je pro InterTran velkým problémem. Na obrázku můžete posoudit sami, jak takový překlad dopadl. V mnoha případech jsem se však skutečně divila, jak počítač k určitým překladům došel. Např. asi těžko byste v anglickém spojení „shot dead“ hledali souvislost s „brokem bez citu“. Některé výrazy jsou ve formě hypertextových odkazů; pokud nad nimi podržíte kurzor myši, najdete zde nabídku na další významy překládaného výrazu. Pomocí InterTranu lze překládat jak vložený či napsaný text, tak i celé internetové stránky. Odkazy na přeložených internetových stránkách jsou aktivní, a pokud na ně kliknete, otevře se odkazovaná stránka přeložená do vybraného jazyka pomocí překladače InterTran. Kromě češtiny a základních jazyků, jako je angličtina, němčina a francouzština, si můžete stránky dát přeložit i do bulharštiny, chorvatštiny, portugalštiny a do mnoha dalších jazyků. Dohromady je možno vytvořit až 276 kombinací jazyků pro překlad a překlady do běžnějších jazyků jsou mnohem zdařilejší než ty z češtiny a naopak.

http://www.tranexp.com:2000

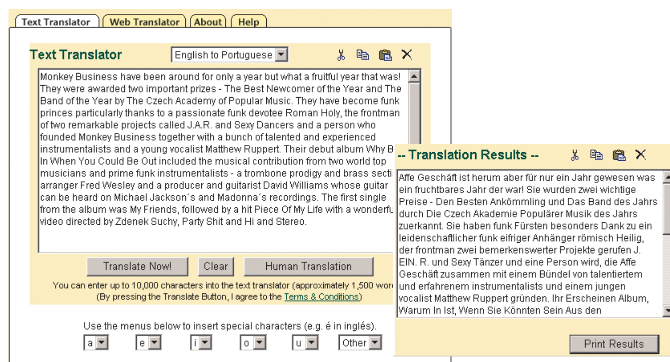

Takto přeložil do češtiny anglickou verzi stránek jedné české skupiny překladač InterTran. Předlohu můžete vidět na následujícím obrázku.

Freetranslation

Na hlavní stránce http://www.freetranslation.com najdete volné políčko, do kterého můžete umístit překládaný text. Vedle tohoto políčka najdete několik tlačítek, která znáte např. z textového editoru Word a která slouží pro snazší vkládání textu ze schránky (clipboardu). Pomocí těchto tlačítek můžete tedy text vyjmout, zkopírovat, vložit nebo vymazat. Z rozbalovacího seznamu si vyberete také jazykovou kombinaci (tedy jazyk předlohy a jazyk, do kterého má být přeložena). V nabídce je kromě angličtiny také němčina, italština, francouzština, portugalština, norština a další. Nejsou však možné všechny jazykové kombinace, pouze ty, ve kterých je obsažena angličtina. Pro vkládání speciálních znaků můžete použít několik rozbalovacích seznamů dole na stránce.

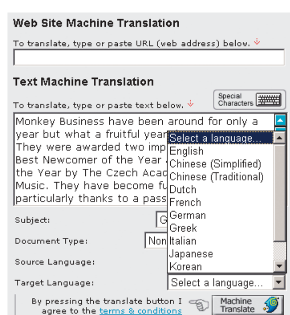
http://www.freetranslation.com

WordLingo

Na stránkách společnosti WordLingo najdete mnoho užitečných věcí – jednou z nich je velmi dobře fungující internetový překladač. Nejprve jako obvykle vložíte blok textu nebo adresu internetové stránky. Poté určíte jazyk předlohy (Source Language) a jazyk, do kterého má být text přeložen (Target Language). My jsme vyzkoušeli překlad internetové stránky britského deníku Times do italštiny a ten dopadl nad očekávání dobře (ovšem stále pouze v rámci možností automatického překladače). Co se jazyků týče, můžete si vybrat mezi jazykovými kombinacemi, které kromě nejznámějších jazyků obsahují také holandštinu, čínštinu, japonštinu, portugalštinu, korejštinu a řečtinu.

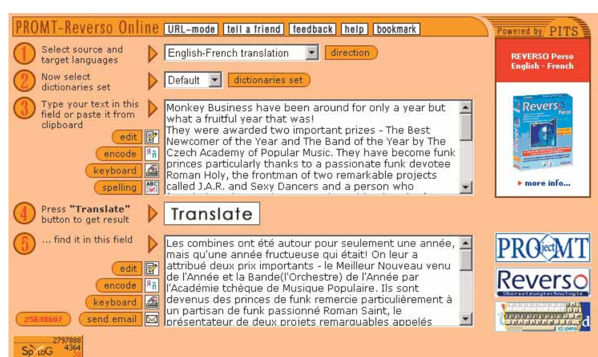
http://www.worldlingo.com/products_services/worldlingo_translator.html

PROMT-Reverso

Internetové stránky, které jsme nalezli na adrese http://translation.paralink.com, patří asi k těm nejpřehlednějším. Překlad je zde rozdělen do několika kroků, takže se nemůžete splést. Na hlavní stránce najdete dvě volná políčka – do toho prvního vkládáte text, který má být přeložen, a v tom druhém najdete výsledek. Ještě předtím si však vyberete z rozbalovacího seznamu správnou kombinaci jazyků. K dispozici zde máte ty nejpoužívanější světové jazyky. Jazykovou správnost textu, který má být přeložen a který jste již vložili do políčka, lze ještě zkontrolovat pomocí nástroje Spelling (poslední tlačítko vedle políčka). Tento nástroj (a také jeho ovládání) se velmi podobá nástroji Pravopis, který znáte např. z textového editoru Word. Správnost překladu byla velmi dobrá, a tak tento internetový překladač můžeme směle vyhlásit za vítěze našeho malého průzkumu.

http://translation2.paralink.com **-mia**

Český notebook

Přenosné počítače oslovují stále větší množství uživatelů. A není divu: jejich úspěch je doprovázen rostoucím výkonem a lepšící se výbavou a zároveň snižováním cen. Na zvyšující se prodej notebooků zareagovaly produkcí vlastních notebooků i domácí firmy – dnes se podíváme na model Brave NoteLine 510.

Vyrábí ho firma ProCA a testovaný model pořídíte za 49 702 Kč s DPH. Tento notebook má rozměry 328 × 274 × 37 mm, hmotnost činí 3,4 kg a aplikacím poskytuje naprosto dostatečný výkon procesor Celeron s taktem 1,7 GHz. Operační paměť má velikost 256 MB – i z testů jiných notebooků je zřejmé, že tato velikost operační paměti je i u notebooků současným standardem. Také pevný disk s úložným prostorem 20 GB je dnes častou volbou cenově dostupných přenosných počítačů.

Tento notebook si velmi snadno poradí s většinou současných aplikací, je však třeba také uvést, že mezi tyto aplikace nelze počítat náročné 3D hry, které jsou nad síly především grafického subsystému tohoto notebooku. Ten má na starosti čipová sada SiS 650, která si pro zpracování obrazu rezervuje 32 MB z hlavní operační paměti (v BIOS můžete tuto hodnotu upravit na 8 MB, na 16 MB nebo na 64 MB). My jsme při testech ponechali přednastavených 32 MB. Na výsledcích našeho tradičního herního testu Quake 3 Arena je vidět, že počet zobrazovaných snímků není příliš vysoký. Hry však nejsou hlavní činností uživatelů přenosných počítačů – ty bude zajímat spíše práce s kancelářskými aplikacemi. Výkon počítače s běžnými kancelářskými aplikacemi mapuje test SYSmark 2001 a zde si NoteLine 510 vedl velmi zdatně.

Výbava je na takto levný notebook velmi dobrá: kromě 14,1palcového displeje, který zobrazuje v rozlišení 1024 × 768 bodů, je ve výbavě také mechanika DVD-ROM, síťová karta, modem a rozhraní IrDA např. pro bezdrátové připojení osobního organizéru či mobilu. Nechybí samozřejmě ani zdířky (jsou čtyři) pro připojení USB zařízení a v přední části je i zdířka pro rozhraní IEEE 1394 (známé také jako FireWire). V zadní části notebooku naleznete VGA port pro připojení stolního monitoru a paralelní rozhraní. Jelikož na notebooku můžete díky mechanice DVD-ROM přehrávat i DVD filmové tituly, je tento model připraven i na připojení k TV – vedle zdířky pro napájení je zabudována zdířka pro připojení kabelu s konektorem S-Video. Dvojice reproduktorů je vyvedena směrem dopředu, uprostřed předního panelu je umístěno i otočné kolečko pro ovládání hlasitosti. Pokud si chcete dopřát lepší kvalitu reprodukce, než nabízejí vestavěné reproduktory, můžete k notebooku připojit reproduktory externí, k dispozici je i zdířka pro připojení mikrofonu.

Pohyb kurzoru po obrazovce ovládáte touchpadem. K notebooku lze také připojit myš i externí klávesnici, ale ne přes rozhraní PS/2, kterým notebook nedisponuje, ale přes rozhraní USB. Toto rozhraní použijete i v případě, že potřebujete disketovou mechaniku. Ta v základním vybavení modelu NoteLine 510 není, lze však dokoupit její externí verzi. Pokud chcete na notebooku vypalovat CD, můžete místo mechaniky DVD-ROM zakoupit kombinovanou mechaniku DVD-ROM/CD-RW.

Napájení notebooku obstarává lithioiontový akumulátor s kapacitou 6000 mAh, který v našem testu zajišťoval chod přístroje po dobu 2:08 hodiny. To je vzhledem k tomu, že použitý procesor Celeron není speciální verze se sníženou spotřebou určená pro notebooky, celkem dobrý výkon. Tato verze procesoru pro stolní systémy je sice levnější, ale také generuje více tepla, takže pro dostatečné chlazení systému musí být použit silnější ventilátor; jeho aktivaci poznáte podle zvýšené hlučnosti. Všechny aplikace běží pod operačním systémem Windows XP Home Edition v české verzi. Pro rychlé spouštění často používaných programů můžete použít pět tlačítek – ta jsou umístěna vedle vypínacího tlačítka a každému z nich přiřadíte podle vlastních potřeb program, který stisknutím tlačítka aktivujete.

I tato tlačítka usnadňují práci s notebookem Brave NoteLine 510. Je to velmi dobře vybavený a dostatečně výkonný model, který lze doporučit všem zájemcům o levný přenosný počítač. Záruka platí po dobu dvou let.

–mse

Utilita, pomocí které přiřadíte tlačítkům pro rychlé spuštění programů často používané aplikace.

	Brave NoteLine 510
Cena	49 702 Kč s DPH
Poskytl	ProCA, s. r. o.
WWW adresa	www.proca.cz
Procesor/frekvence	Celeron/1,7 GHz
Operační paměť/typ paměti	256 MB/DDR SDRAM
Grafický čip/grafická paměť	SiS 650/32 MB (sdílená)
Výstup na TV	Ano (S-Video)
Pevný disk/kapacita	Fujitsu/20 GB
Displej/rozlišení	TFT 14,1"/1024 × 768
Optická mechanika	DVD-ROM QSI SDR-081 (8×)
Síťová karta/modem	Ano/ano
Baterie	Li-Ion, 6000 mAh
Porty USB/IEEE1394	4/1
Operační systém	Windows XP Home Ed. CZ
Záruka	2 roky
Rozměry (š × h × v)	328 × 274 × 37 mm
Hmotnost	3,4 kg
Výsledky testů*	
SYSmark 2001 (body)	
Celkově	125
Internetové aplikace	141
Kancelářské aplikace	110
Quake 3 Arena (snímky za sekundu)	
1024 × 768/16 bitů	27,3
1024 × 768/32 bitů	18,8
Výdrž na baterie	2:08 hod.

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

Svátky a výročí

program najdete na
PPK CD 1/2003

Na redakčním PPK CD 1/2003 najdete program Svátky a výročí. Nyní vám jej představíme a vysvětlíme, jak s ním pracovat.

Tento program slouží k evidenci a upozornění na blížící se výročí. Program byl vytvořen ve spolupráci s naším časopisem a časopisem Chip a jeho používání je zdarma; jde tedy o freeware.

Na první pohled

Program si jednoduše instalujete z našeho CD. Při prvním spuštění vás asi překvapí, že okno programu nemá klasický tvar, ale že se podobá takovému listu z diáře, na kterém je zaznamenán kalendář a jednotlivé svátky a výročí. Pokud na okénko programu kliknete pravým tlačítkem myši, získáte nabídku programu. Pomocí prvních nabídek zajistíte, že okénko programu bude stále navrchu a že se program spustí vždy při startu operačního systému. Chcete-li se okénka programu zbavit, stačí stisknout klávesu Esc. Program se minimalizuje do systémové lišty, tedy do té, ve které najdete např. hodiny.

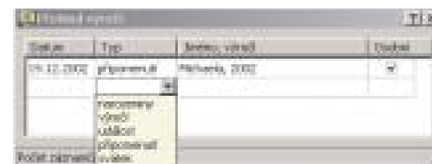
Datové soubory

Od verze operačního systému Windows 2000 může každý uživatel určit, kde budou umístěny datové soubory uživatelů, tedy soukromá data, která jste do programu zadali vy sami. Pokud program používá více uživatelů, mohou si uložit svoje data každý na jiné místo. Proto je také každý uživatel při prvním spuštění vyzván k umístění svého souboru s osobními údaji a při prvním spuštění na počítači též k umístění souboru s veřejnými údaji, což jsou data společná pro všechny uživatele. Pomocí položky Datové soubory lze umístění osobních i veřejných dat měnit.

Vkládání osobních údajů

Kromě připomenutí výročí a svátků, které obsahuje každý kalendář, slouží program k zaznamenávání a připomenutí svátků osobních. Podívejme se, jak si vlastní výročí do programu vložíme. K přehledu a vkládání osobních svátků slouží další položka v nabídce programu, a to položka Přehled výročí. Tu vyvoláte tak, že stisknete klávesu Enter. Tím obdržíte přehlednou tabulku s několika sloupci. V prvním sloupci se zaznamenává datum výročí, v dalším typ, v dalším sloupci jméno osoby, jíž se výročí týká. Pokud poslední sloupec označíte zatržítkem, dáváte najevo, že toto výročí je vaše osobní, a nepatří tedy mezi výročí veřejná (sdílená). Pokud kliknete na volné políčko ve sloupečku Typ, rozbalí se seznam, ze kterého si vyberete, o jaký druh výročí (narozeniny, svátek...) se jedná. Až budete s vkládáním výročí hotovi, klikněte na křížek v růžku okna. Ještě než se okénko zavře, budete požádáni o potvrzení, zda se mají změny uložit.

Mezi další možnosti programu patří změna zobrazeného data. Toho dosáhnete kliknutím na položku Změnit datum. Pokud kliknete dále na položku Konkrétní datum, otevře se malý kalendář, ve kterém můžete požadované datum vyhledat. Podle zadaného slova lze vyhledat i určité výročí; k tomu slouží nabídka Vyhledat výročí. K programu existuje také nápověda; vyvoláte ji stisknutím funkční klávesy F1 nebo kliknutím na předposlední položku v nabídce programu. **-mia**

Skříně pro počítač

První, co uživatel na počítači spatří, je pochopitelně skříň. Možná proto, že nemá na výkon počítače pražádný vliv, bývá tento téměř veskrze mechanický komponent často přehlížen. Je nasnadě, že neprávem.

Tajemná krabice

Nejeden počítačový technik by jistě prohlásil, že nejdůležitější funkcí počítačové skříně je ve skutečnosti zabránit uživateli přístup k důležitým a citlivým komponentám skrytým uvnitř. Necháme-li stranou vrozenou jízlivost počítačových techniků, pak musíme konstatovat, že hlavním úkolem počítačové skříně je držet pohromadě a hezky uspořádaně všechny mechaniky, karty, konektory, spínače i disky.

Pro všechny komponenty je ve skříni vyhrazeno určité místo, které je také opatřeno potřebným množstvím otvorů, závitů, kolejnic apod., aby bylo možné vše patřičně upevnit. Veškeré průměry šroubků, typy závitů, rozmístění děr, velikosti a vzdálenosti pozic pro mechaniky mají ustálené a dodržované rozměry. To je důležité proto, aby bylo možné např. zamontovat jakoukoliv mechaniku CD-ROM do kterékoliv skříně.

Nejen kostra pro komponenty

Skříň však není jen prostým držákem komponent. Důležitou funkcí je zajistit pomocí ventilátoru ve zdroji počítače dostatečné proudění vzduchu skrz skříň tak, aby se dobře ochlazovaly všechny komponenty. Ohřátý vzduch musí samozřejmě proudit ven ze skříně. To není vůbec jednoduchý úkol, a tak se do skříně výkonných počítačů montují přídavné ventilátory, aby bylo proudění vzduchu dostatečně silné. Není pak divu, že takový počítač nepříjemně hučí. Proto musí konstruktéři myslet i na tento aspekt. U nedobře provedené skříně mohou například vibrovat boční stěny. To je poměrně nepříjemné zvláště proto, že kryt skříně je vyroben převážně z ocelového plechu.

Známkou špatné kvality výrobku jsou rovněž velmi ostré hrany vnitřní konstrukce skříně – ty mohou naříznout izolaci některého z kabelů, kterých je v počítači mnoho. Následkem může být i zničení některé z komponent.

> **i**
>
> V tomto vydání zahajujeme novou sérii článků, které by se daly souhrnně nazvat „Poznejte svůj počítač". Chtěli bychom vám postupně představit jednotlivé části, komponenty počítače a také jeho periferie. Věříme totiž, že aspoň rámcovým pochopením, jak hlavní části počítače a jeho periferie pracují, se zvýší schopnost uživatele využívat lépe možnosti počítače. Lepší technická znalost vám také může pomoci vybírat při koupi počítače. Budete se moci lépe rozhodnout, zda bude lepší investovat více do zvukové karty, či snad do kvalitnějšího monitoru. Bude pro vás například snadnější určit, zda je pro vás výhodnější jednodušší tiskárna inkoustová, nebo zda bude rozumnější investovat do tiskárny laserové.
>
> Není třeba se však obávat, že bychom se z vás snažili udělat počítačové odborníky. Jsme si vědomi, že náš časopis nečtete proto, abyste se takovými odborníky stali. Nebudeme vás tedy zatěžovat přílišnými technickými podrobnostmi, složitými označeními ani nepřehlednými čísly. Popis komponentu bude mít formu spíše rámcového představení. Popíšeme si, co takový komponent umí, k čemu slouží, jaké jsou typy takového zařízení, jeho výhody, ale rovněž nedostatky. Vynasnažíme se, aby texty, obrázky i schémata byly maximálně srozumitelné a pochopitelné.

Použití kovového materiálu jako základní suroviny pro počítačovou skříň má však svůj význam. Kromě dobré pevnosti vytváří skříň jakousi klec, do které nepronikne elektromagnetické záření, jež by mohlo negativně ovlivnit funkci citlivých součástek.

Aby se vše vešlo

Vnitřní prostor skříně lze rozdělit do tří částí. V jedné části se nachází tzv. zdroj, což je v podstatě zařízení, které upravuje síťové napětí na malé napětí do podoby vhodné pro citlivou elektroniku. Druhou část zabírá tzv. základní deska. V ní jsou mimo jiné zastrčeny karty, jež mají na jedné své straně konektory, které slouží k připojení periferií, tedy větších zařízení, jež jsou mimo počítač (jde o monitor, tiskárnu, reproduktory apod.). Tato strana s konektory zapadá do podlouhlých otvorů na zadní straně počítačové skříně. Rovněž pro konektory, které jsou přímo na základní desce, se na zadní straně skříně nalézají otvory, které odpovídají jejich velikosti a rozmístění.

Třetí částí vnitřního prostoru skříně jsou pozice pro disky a mechaniky. Jsou to vlastně takové „šuplíky", do kterých se mechaniky zasunou a z boku se připevní šroubky. Největší pozicí jsou otvory s šířkou 5,25" (CD mechaniky, šuplíky pro vy-

Typická skříň miditower – pohled zepředu. Tato skříň má jednu 3,5" pozici (ta je obsazena disketovou mechanikou) a tři 5,25" pozice. V jedné z nich je mechanika CD-ROM, ve druhé je pomocí redukce umístěna 3,5" mechanika ZIP; třetí pozice je volná a je zaslepena plastovým krytem.

Zadní strana počítače. V horní části se nachází zdroj, ve střední třetině konektory základní desky a prostor v dolní části je vyčleněn pro konektory přídavných karet.

jímatelné pevné disky). Menší otvory s šířkou 3,5" slouží nejčastěji pro disketové mechaniky či mechaniky ZIP. Chceme-li takovou pozici použít, jednoduše vymáčkneme zevnitř plastovou záslepku, zasuneme mechaniku, zajistíme ji šroubky, připevníme ji příslušnými kabely a po „softwarové" instalaci ji můžeme používat.

Posledním typem jsou interní 3,5" pozice. Ty jsou určeny pro pevné disky, a tudíž plastovou záslepku nemají. Pokud si pořídíte nějaké zařízení s šířkou 3,5" a nemáte již volnou malou pozici, pak není problém zakoupit plastovou redukci, která umožní využít 5,25" otvor.

Velikost skříně se často udává právě v počtu pozic. Podle velikosti a uspořádání rozlišujeme několik typů skříní. Dříve byl nejobvyklejším typem tzv. desktop. Jedná se o skříně, které jsou orientované naležato a umisťují se přímo před uživatele, a to pod monitor. Jejich výhodou je to, že zaberou malý prostor na pracovním stole. Nevýhodné je, že mají často jen omezený vnitřní prostor a počet pozic. Není tedy jednoduché je rozšiřovat. Horší také mnohdy bývá vnitřní oběh vzduchu – některé komponenty se mohou přehřívat, čímž se snižuje spolehlivost počítače.

Po desktopech se začaly velmi dobře uplatňovat tzv. minitowery – „malé věže". Ty se stavějí na výšku, buď vedle monitoru, nebo na podlahu vedle stolu. Minitowery jsou praktičtější z hlediska rozšiřování a také možnost umístit je vedle stolu shledala řada uživatelů velmi zajímavou. S vývojem počítačů se však začalo ukazovat, že obvyklé dvě 5,25" pozice minitowerů často nestačí pro všechny mechaniky, a tak se čím dál více prosazují tzv. miditowery, které jsou o malinko vyšší, neboť mají většinou tři, ale někdy i čtyři 5,25" pozice.

Spíše pro menší servery, ale i pro počítačové nadšence jsou určeny tzv. bigtowery „velké věže". Ty mají šest i sedm 5,25" pozic a také vnitřního prostoru je o poznání více. Umožňují také přidat další ventilátory, aby se zlepšilo proudění vzduchu uvnitř skříně. Pro výkonný, bohatě vybavený počítač jsou tedy vhodnější.

Budou-li se lidé znalí počítačů bavit o počítačové skříni, patrně uslyšíte spíše označení „case" (čti kejs) nebo „bedna".

Design prodává

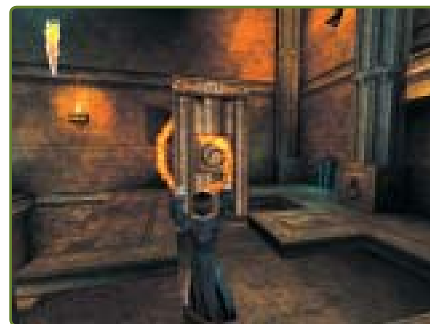
Pro někoho může být design počítačové skříně nedůležitý, vždyť se jedná o věc, která má sloužit hlavně svou funkčností. Pro jiného je však důležité, jak počítač vypadá. Výrobci se proto předhánějí v uváděních stále nových barevných kombinací i zajímavých tvarů.

Objevují se i různé „minipočítače" či počítače integrované přímo do monitoru. Jednoho dne pravděpodobně vytlačí dobře známé počítačové skříně. Jsou sice bezpochyby výtvarně zajímavé, avšak pozdější rozšiřování, nebo jen opravy mohou být problematické, ne-li zcela nemožné. A tak se zatím budeme nejčastěji setkávat s klasickou, „věžovitou" plechovou skříní.

Jaroslav Smíšek

Tipy k hrám

Několik málo podvodných triků, které vám hru usnadní, případně ji ozvláštní.

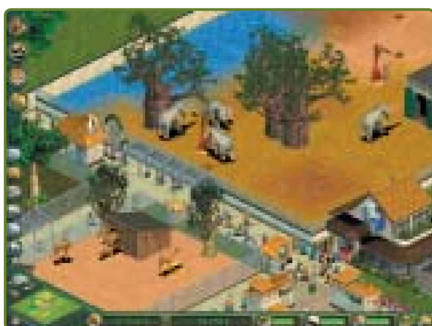
Diablo

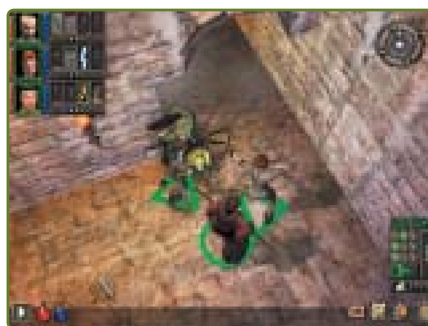
Navzdory svému stáří stále velmi populární akční RPG. Trik k této hře vám prozradím pouze jeden, zato je poměrně náročný: umožňuje vám duplikovat předměty, včetně peněz. Položte předmět svého výběru na zem a poodejděte od něj; následně na něj klikněte a postava se k němu rozejde. Přesně v moment, kdy zvedne danou věc ze země, klikněte levým tlačítkem na jeden z lektvarů ve svém opasku – a pokud jste vše udělali správně, po položení lektvaru na zem se vám místo něj objeví kopie vašeho předmětu. To, že tento trik je snadná cesta, jak přijít například k penězům, není jistě třeba dodávat, kromě toho však najde své použití i v multiplayeru, kde můžete kvalitní magické nebo unikátní artefakty duplikovat svým přátelům.

Zoo Tycoon

I pro tuto odpočinkovou hru založenou na stavbě vaší zoologické zahrady existuje několik podvůdků; tím nejjednodušším je stisknout *Shift+F4* – na konto se vám připíše 10 000 dolarů. Ve vašich výbězích se mohou pohybovat i velmi neobvyklí tvorové: pojmenujte již existující výběh *Cretaceous Corral* a zpřístupní se vám triceratops; pojmenujte výběh raději *Xanadu* a ve vaší nabídce přibude jednorožec. Prahnete-li po dalším druhu cest, konkrétně po cestě ze zlatých cihel, umístěte do společného výběhu lva, tygra a medvěda. K dalšímu triku potřebujete návštěvníky. Změňte jméno libovolného z nich na

- *Mr. White* a všichni návštěvníci budou mít bílé košile (dále fungují jména Mr. Blonde, Mr. Blue, Mr. Brown, Mr. Orange a Mr. Pink, jejichž efekt si jistě odvodíte sami),
- *John Wheeler* a budete mít k dispozici všechny druhy výběhů,
- *Alfred H* a nad zahradou se objeví bílí ptáci, kteří začnou strašit lidi.

Dungeon Siege

Další výborná akční RPG hra, tentokrát od Microsoftu, kterou jsme vám představili nedávno. Pro použití cheatů stiskněte Enter, napište vybraný příkaz a akci potvrďte opět stisknutím Enteru. Pokud znak + nahradíte znakem -, daná vlastnost hry se deaktivuje.

- *+zool* – nesmrtelnost
- *+xrayvision* – vidíte skrz zdi
- *+checksinthemail* – +999.999 zlata

Harry Potter and the Philosopher´s Stone

Hra s názvem prvního dílu veleúspěšné knižní série má svá usnadnění samozřejmě také. V průběhu hry napište...

- *HarryTriggerCheat* pro 15 fazolí navíc,
- *HarryKoresh* pro neviditelnost,
- *HarryDebugModeOn* pro zpřístupnění všech úrovní z hlavního menu,
- *HarryGetsFullHealth* pro úplné uzdravení Harryho.

Metal Gear Solid

Velmi dobrá hra z Japonska a se zajímavým příběhem. Pro použití cheatů spusťte hru s parametrem „-cheatenable“ (například klikněte pravým tlačítkem na zástupce, vyberte Vlastnosti a dále kartu Zástupce a za položku Cíl přidejte zmiňovaný parametr); ve hře samé následně stisk klávesy

- *F2* vyvolá nesmrtelnost,
- *F4* vyvolá neomezené zásoby munice,
- *F6* vyvolá průzkumný pohled (*F5* provede návrat zpět do standardního stavu),
- *F7* vyvolá okamžitý restart úrovně.

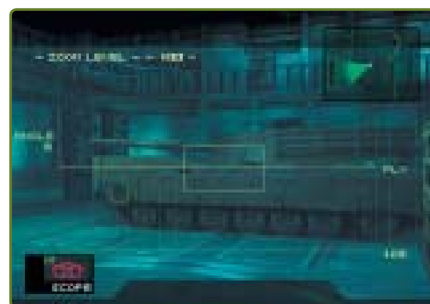
Motocross Madness 2

A nakonec z jiného soudku; tentokrát půjde o závodní hru. Pokud spadnete v závodě ze svého stroje, ztrácíte drahocenné vteřiny tím, že nasedáte zpět – tomu se dá předejít, pokud v okamžiku, kdy jste na zemi, stisknete klávesu tabulátoru.

Další dva triky jsou spíše ozvláštňující, než aby vám hru usnadnily – stiskněte Alt+Tab+A a dojde k obvyklému přepnutí do jiné aplikace. Když znovu aktivujete Motocross Madness 2, bude terén vypadat mnohem zajímavěji a barevněji, přesně ve stylu Rainbow Studios.

Vlivem posledního triku se hlavy všech jezdců nafouknou; k dosažení tohoto efektu stačí v hlavním menu napsat *bigheads*.

-maz

Co dokážou mobilní telefony (1)

Již více než dva roky se na stránkách PPK pravidelně setkáváte s problematikou mobilních telefonů. Podle vašich reakcí usuzujeme, že vás tahle problematika zajímá, a tak bychom chtěli v dobré tradici pokračovat. Snažíme se vám nejen představovat nové modely telefonů, ale také vás seznamovat s možnostmi, které vám mobilní telefonie nabízí.

Občas se přitom nemůžeme vyhnout některým odborným termínům, a ačkoli se je snažíme vždy vysvětlit, podle vašich dopisů se stává, že některé zkratky či termíny vám úplně jasné nejsou. Proto vám přinášíme malý slovníček, který můžete mít při ruce celý další rok. Protože se však jedná o problematiku poměrně rozsáhlou, bude mít náš slovníček několik pokračování.

Přenášíme data

Kromě klasické funkce telefonu může mobil nahradit také modem a posloužit k přenášení dat či k připojení na internet. Cena je ve srovnání s pevnou telefonní linkou sice trochu vyšší, ale občas se tahle možnost může hodit. Jaké možnosti tedy mobilní telefon nabízí?

CSD – Circuit Switched Data

Jedná se o nejjednodušší a také nejstarší způsob připojení. Tento způsob podporují všichni čeští operátoři a prakticky všechny dnes dostupné telefony. Největším problémem je, že tento přenos probíhá pouze rychlostí 9,6 kb/s, tedy téměř šestkrát pomaleji než u klasického modemu. Někteří operátoři podporují komprimovaný přenos, takže teoreticky lze dosáhnout až 14,4 kb/s. Takovéto datové volání se účtuje většinou jako klasický hovor a zákazník platí za dobu připojení. Eurotel a T-Mobile nabízejí přístupový bod uvnitř své sítě (takže se jedná o volání do domovské sítě), zákazníci Oskaru musí platit hovor na pevnou linku. Vzhledem k nízké rychlosti je tato technologie použitelná jen pro WAP, případně pro nouzové čtení e-mailů.

HSCSD – High Speed Circuit Switched Data

Technologie HSCSD je jakýmsi vylepšením klasické technologie CSD. Vše funguje v podstatě stejně, jen pro každé volání jsou k dispozici celkem čtyři přenosové kanály, což znamená teoretickou rychlost 43,2 kb/s. Tuto technologii podporují některé telefony značky Ericsson a Nokia, z českých mobilních operátorů pak pouze Eurotel. Přenosy se opět účtují podle doby připojení, podobně jako hovor. Tato technologie je velmi vhodná pro kombinaci práce on-line a off-line, typickým příkladem je třeba elektronická pošta – připojíte se, stáhnete a odešlete e-maily a zase se odpojíte. Podobně je tomu třeba u výměny dat mezi mobilním pracovníkem a firemním serverem či u aplikací typu Homebanking.

GPRS – General Packet Radio Service

Na rozdíl od předchozích dvou připojení, která jsou obdobou vytáčeného připojení modemem, je GPRS jakousi pevnou variantou, podobnou třeba připojení pomocí pevné linky či kabelové televize. U GPRS se totiž neplatí za dobu připojení, ale za přenesená data – všichni tři čeští operátoři nabízejí dva základní tarify podle toho, jak moc budete GPRS využívat. Základní tarif je bez paušálního poplatku, ale za přenesený kB zaplatíte přibližně 0,40 Kč. Pokud byste však chtěli využívat GPRS třeba pro přístup k internetu, je vhodnější zvolit variantu s paušálem (kolem 200 Kč), v níž sice 1 kB přenosů přes WAP stojí zhruba stejně, ale 1 kB při prohlížení internetu stojí kolem tří haléřů. Způsob připojení se rozlišuje prostřednictvím tzv. APN (Access Point Number) – pro WAP přístup se nastavuje jiné APN než na počítači.

Hurá na internet

Teď již víme, které technologie se pro připojení k internetu využívají. Jak ale můžeme tyto technologie využít?

WAP – Wireless Application Protocol

Dalo by se říct, že WAP je jakousi zjednodušenou verzí přístupu k internetu. Pomocí speciálního prohlížeče v telefonu můžete prohlížet stránky podobné těm internetovým, jen v jednodušší variantě. Dají se na něm najít například jízdní řády (včetně MHD některých měst), programy kin i televize, jeho prostřednictvím můžete ovládat svůj účet v některých bankách. Pokud váš telefon nemá e-mailového klienta, lze se přes WAP prostřednictvím tzv. konektoru POP3 dostat i k některým e-mailům.

E-mailový klient

Některé telefony (dnes už i střední a nižší třídy) disponují také e-mailovým klientem. Ten se nastavuje a používá hodně podobně jako ten na vašem počítači. Musíte však počítat s tím, že paměť telefonu je výrazně menší než paměť vašeho počítače, takže takovýto e-mailový klient se hodí spíše jen pro nouzovou práci – zobrazí se totiž většinou jen text (nebo dokonce jen jeho část) a telefon si neporadí s přílohami. E-mailoví klienti v telefonech

většinou podporují protokol POP3, případně i IMAP4. Telefony vyšší třídy (např. Siemens S55) dokonce umožní i vzdálenou synchronizaci se serverem Exchange.

Internet

Chcete-li si prohlížet klasické internetové stránky, musíte mobil propojit s počítačem a na něm nakonfigurovat připojení. To se nastavuje stejně jako klasické připojení modemem, jen funkci modemu zastává mobilní telefon. Proto je samozřejmě třeba propojit mobil s počítačem – k tomu poslouží kabel, infračervený port nebo Bluetooth.

Jak na propojení?

Chcete-li mobil použít pro plnohodnotný přístup k internetu, musíte jej propojit s počítačem. Možností je několik.

Kabel

Jedná se o nejstarší a nejjednodušší způsob připojení, který lze použít s většinou telefonů (s výjimkou těch nejlevnějších či třeba Nokie 7650). Kabel se připojuje na jedné straně do systémového konektoru telefonu (většinou na dolní straně) a na opačném konci do sériového (COM) portu počítače. Kabel můžete koupit přímo od výrobce telefonu nebo od některého z neznačkových výrobců; cena kabelu se pohybuje v rozmezí 500 až 1000 Kč.

IrDA – infračervený port

Další možností je tzv. IrDA port; tím musí být vybaven jak váš telefon, tak počítač. U telefonů střední a vyšší třídy je dnes už poměrně běžný, standardně se vyskytuje také u notebooků. Chcete-li ho používat u stolního počítače, budete si muset pravděpodobně dokoupit externí IrDA port, a to buď v provedení pro port sériový, nebo pro port USB; jeho cena je v rozmezí 1000 – 2000 Kč. Na rozdíl od kabelu jej však nebudete muset vyměnit, až vyměníte telefon. Přenos funguje na principu neviditelného světelného paprsku, prakticky stejně jako většina dálkových ovladačů. Pro spojení musíte zajistit přímou viditelnost obou portů (nemůže mezi nimi být překážka), což činí toto spojení nepoužitelné například v autě. Spolehlivě toto spojení funguje jen na několik centimetrů (do dvou metrů).

Bluetooth

V tomto případě se jedná o poměrně novou technologii, která se teprve začíná prosazovat. Podporují ji všechny telefony vyšší třídy, jejím horlivým propagátorem je zejména Ericsson (jenž ji ostatně také navrhl), ale připojují se i další výrobci. V současné době se začíná prosazovat i v oblasti klasických počítačů a příslušenství. Výhodou je, že pracuje na bázi rádiových vln, takže vysílač a přijímač (v našem případě mobil a počítač) může klidně oddělovat stěna. Standard udává funkčnost až na 10 metrů, v praxi je však přenos spolehlivý přibližně na 5 – 6 metrů. Výhodou je, že pomocí technologie Bluetooth nemusíte mobil propojovat jen s počítačem, ale třeba také s lehkou hands-free sadou (bondovka) nebo s těžkou hands-free v autě. Telefon přitom nemusíte vůbec vyjmout z kapsy. Do příštího čísla pro vás chystáme opět jednu exkluzivní reportáž, ale za měsíc budeme v našem slovníčku pokračovat. Pokud budete chtít vysvětlit některé další termíny, obraťte se na nás prostřednictvím e-mailu *mobily.ppk@vogel.cz*.

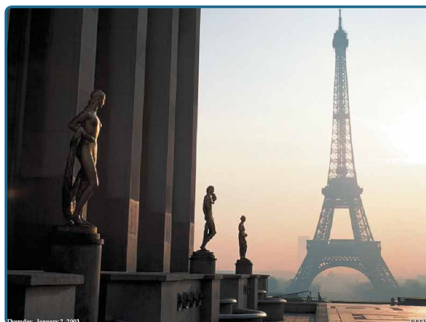
Michaela Kloudová

Hity PPK CD 1/2003

Třicet šetřičů obrazovky

freeware

Prvotním účelem šetřiče obrazovky bylo (jak už vyplývá z názvu) šetřit obrazovku. Tento hlavní úkol šetřičů se v poslední době trochu vytrácí (šetřiče jsou barevně pestré a většinou i animované), ale zato jsou velmi pěkné a dokáží potěšit. Věříme, že si na našem cédéčku vyberete alespoň jeden ze třiceti šetřičů obrazovky, které jsme pro vás připravili.

rubrika na CD: programy/šetřiče

Fish Fillets

freeware

Fish Fillets je skvělá česká logická hra. V sedmdesáti místnostech si můžete procvičit svůj důvtip a um. Vaším úkolem je dostat dvě rybičky z každé místnosti bezpečně ven. V každé úrovni objevíte spoustu nových obrázků i animací a provázet vás budou také veselé průpovídky hlavních aktérů.

rubrika na CD: programy/hry

Vážení čtenáři,

vítáme vás u prvního cédéčka v roce 2003. Jako hlavní náplň jsme opět (po delší době) zvolili téma **Šetřiče obrazovky** (rubrika Programy/Šetřiče). Vybrali jsme pro vás třicet pěkných šetřičů obrazovky.

V rubrice Programy/Hry najdete sice jen dvě, zato však velmi objemné hry, jejichž stažení z internetu by bylo pro mnohé z vás problematické. Jde o plnou verzi skvělé české hry **Fish Fillets** (276 MB) a o demoverzi veleúspěšné hry **Mafia** (210 MB).

Zmínit se musíme také o dvou novinkách. Jde o novou verzi známého českého antivirového programu **Avast** (jde o verzi **Avast 4.0 Home Edition**), která je pro domácí (nekomerční) použití poskytována zdarma, a o novou verzi rozhraní **DirectX 9.0**, jež je nezbytné pro hry a multimediální programy.

Novinkou je rubrika **PPK plus/Internet**, kde najdete ukázky dvou zajímavých webů a také žebříčky nejnavštěvovanějších českých stránek. Tuto rubriku se budeme snažit přinášet na každém CD.

Počínaje tímto CD jsme také provedli jednu malou změnu. Většina z vás si jí asi nevšimne a pro mnohé z vás nebude příliš významná, ale někomu se možná bude hodit – sladili jsme adresářovou strukturu cédéčka s rubrikami ovládacího rozhraní CD. Tedy to, co je v rubrice Programy, najdete na CD v adresáři (ve složce) Programy, to, co je v rubrice PPK plus, najdete na CD v adresáři (ve složce) PPK plus atd.

Na závěr bychom se chtěli omluvit všem čtenářům, kterým jsme v roce 2002 neodpověděli na jejich dotazy ohledně programů umístěných na PPK CD – dotazů bylo tolik, že jsme nebyli schopni na všechny odpovědět. Také děkujeme všem těm, kteří nás upozorňovali na možnost virové nákazy našeho CD. Naštěstí to ve všech případech byl planý poplach – **žádné naše CD vir dosud neobsahovalo**. Vynasnažíme se, aby naše CD bylo v tomto roce ještě více zajímavé a především ještě více bezpečné.

Vaše redakce

Mafia

demoverze

Mafia je 3D akční hra viděná pohledem třetí osoby. Hráč přijímá roli gangstera v jednom americkém městě třicátých let minulého století a dostává tak možnost prožívat gangsterův vzestup i pád. Ve vzrušujícím příběhu lidského hladu po moci mu je umožněno prožít všechno, co bylo součástí života v podsvětí oné bouřlivé doby.

rubrika na CD: programy/hry

DirectX 9.0

freeware

DirectX je technologie, která umožňuje počítači podávat (v oblasti grafiky a zvuku) vyšší výkon. To je výhodné především při hraní her a při sledování videa. Zjednodušeně řečeno – DirectX je mostem (rozhraním) mezi hardwarem (technikou počítače) a softwarem (tím myslíme především hry a multimediální programy).

rubrika na CD: programy/servis

Avast! 4.0 Home Edition

plná verze

Nová verze známého českého antivirového programu, která obsahuje řadu vylepšení (například možnost měnit vzhled pomocí skinů). Verze Home Edition je nabízena zdarma pro domácí (nekomerční) použití. Registrací získáte zdarma aktivační klíč, díky kterému vám bude program Avast! fungovat neustále.

rubrika na CD: programy/antiviry

WebStripper 2.21

adware

WebStripper je program pro stahování internetových stránek, který je díky snadnému ovládání vhodný především pro začátečníky. Stahování zahájíte jednoduše tak, že zadáte startovací stránku a určíte, co vše se má stahovat. Program je adware (v horní části programu je umístěn banner).

rubrika na CD: programy/různé

ICQ Lite

freeware

ICQ (I Seek You) patří k nejoblíbenějším komunikačním programům (tzv. instant messengerům). Díky tomuto programu hned vidíte, kteří z vašich přátel a kolegů jsou zrovna on-line (tj. jsou připojeni k internetu a vy s nimi můžete komunikovat). Jde o tzv. „lite“ (odlehčenou) verzi, která není funkčně tak bohatá jako ICQ Pro 2003a.

rubrika na CD: programy/různé

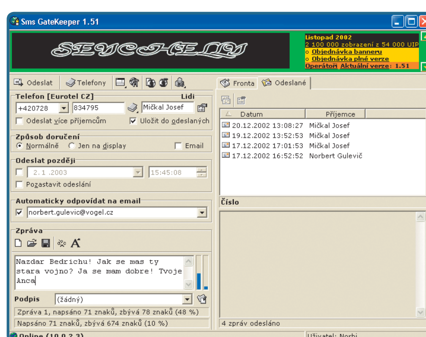

SMS GateKeeper 1.51

adware

Šikovný program pro zasílání SMS zpráv prostřednictvím webového rozhraní českých mobilních operátorů. Lze ukládat kontakty i odeslané zprávy. Možné je také hromadné odeslání předem napsaných zpráv (tj. nejdřív napíšete všechny zprávy, pak se připojíte k internetu a všechny je najednou odešlete).

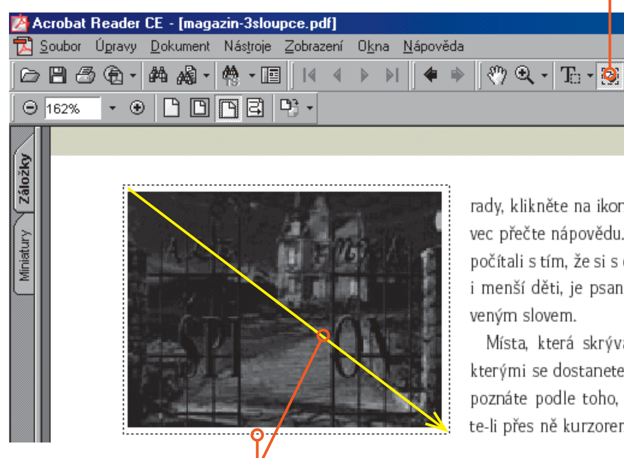
rubrika na CD: programy/různé

V aplikaci Acrobat Reader potřebuji do schránky zkopírovat obrázek z dokumentu PDF. Zatím se mi daří označit pouze text.

Acrobat Reader nabízí na panelu několik nástrojů pro označování dat v dokumentu. Pro označování obrázků klikněte na *nástroj pro výběr grafiky*. Poté tažením myší označte obrázek, který chcete zkopírovat do schránky. Po označení obrázku vyberte z nabídky **Úpravy** příkaz **Kopírovat**.

1. Klikněte na nástroj pro výběr grafiky.

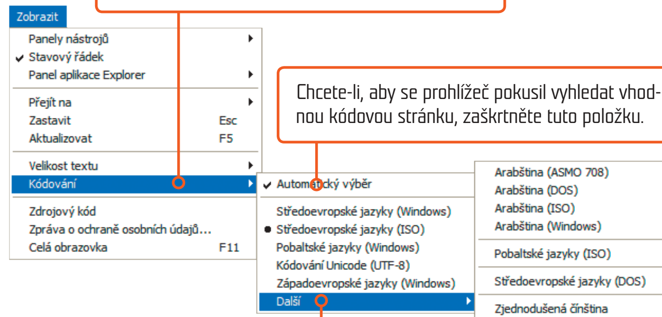

2. Tažením myší označte obrázek, který chcete kopírovat.

V MS Internet Exploreru potřebuji pro zobrazování stránek ze zahraničí změnit kódování.

Změnu kódování provedete následovně: Z nabídky **Zobrazit** vyberte příkaz **Kódování**. MS IE zobrazí nabídku několika základních kódování. V případě, že si z této nabídky nevyberete, klikněte na tlačítko **Další**; tím vyvoláte seznam dalších kódových stránek.

Chcete-li, aby se MS Internet Explorer pokusil nalézt správnou kódovou stránku, ujistěte se, že je zaškrtnuta volba **Automatický výběr**.

1. Z nabídky **Zobrazit** vyberte příkaz **Kódování**.

Chcete-li, aby se prohlížeč pokusil vyhledat vhodnou kódovou stránku, zaškrtněte tuto položku.

2. Není-li požadovaná kódová stránka zobrazena, klikněte na příkaz **Další**.

Je možné najít na internetu jízdní řády vlaků a autobusů?

Podívejte se např. na adresu *http://www.idos.cz*. Na této stránce můžete vyhledávat vlaková i autobusová spojení. Při zadávání vyhledávání můžete omezit počet přestupů.

Mám Windows XP. Jakým způsobem mohu na pracovní ploše zobrazit ikony Tento počítač a MS Internet Explorer?

Klikněte pravým tlačítkem myši na volné místo pracovní plochy. Z místní nabídky vyberte příkaz **Vlastnosti**. V dialogovém okně *Zobrazení – Vlastnosti* nejprve klikněte na záložku **Plocha** a poté na tlačítko **Vlastní nastavení plochy**. Tím vyvoláte dialogové okno *Položky na ploše*. Ujistěte se, že pracujete na kartě *Obecné*. V horní části okna v rámečku *Ikony na ploše* označte ikony, které chcete na ploše zobrazit, a poté klikněte na tlačítko **OK**.

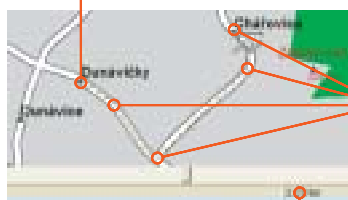
Používám program Infomapa. Můžete napsat, jak funguje funkce na měření ploch a vzdáleností?

Chcete-li měřit vzdálenosti, postupujte takto: Z nabídky **Funkce** vyberte příkaz **Měření vzdálenosti**. Tvar ukazovátka se změní. Nastavte ukazovátko tak, aby šipka stála na výchozím bodě trasy, a klikněte levým tlačítkem myši. Přesuňte ukazovátko na místo, ve kterém se cesta lomí, a znovu klikněte. Tímto způsobem postupujte tak dlouho, dokud nebude ukazovátko v cíli cesty. Vzdálenost zjistíte na stavovém řádku.

Měření plochy se provádí podobným způsobem. Z nabídky **Funkce** vyberte příkaz **Měření ploch**.

Ukazovátko změní tvar. Je třeba postupně klikat levým tlačítkem myši na všechny lomové body obvodu měřené plochy. Tím označíte její obvod. Infomapa automaticky uzavírá nakreslený mnohoúhelník a ihned počítá jeho plochu. Aktuální výměra se zobrazuje opět ve stavovém řádku.

1. Klikněte do výchozího bodu trasy.

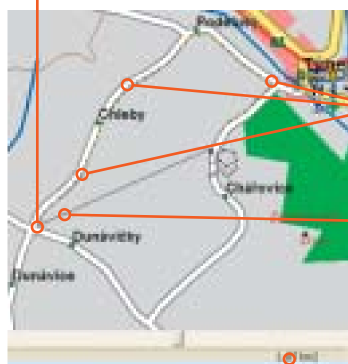

2. Nastavte postupně ukazovátko na lomové body trasy a v každém lomovém bodě klikněte.

Měření vzdálenosti.

3. Vzdálenost se průběžně zobrazuje na stavovém řádku.

1. Klikněte do libovolného lomového bodu okraje měřené plochy.

2. Nastavte postupně ukazovátko na lomové body obvodu a v každém lomovém bodu klikněte.

Infomapa uzavírá vyznačenou plochu automaticky.

Měření plochy.

3. Změřenou plochu vidíte na stavovém řádku.

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 15. 1. 2003 v nákladu 55 800 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Publishing s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jarmil Chromý, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: Michal Rett
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Svoboda, grafické závody, a. s.
Předplatné: Vogel Publishing s. r. o., P. O. Box 77, 186 21 Praha 86
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia s. r. o., Teslova 12, P.O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Publishing s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.

Příští číslo vyjde 29. ledna 2003

Kolik protelefonujete s předplatní kartou?

Společnost T-Mobile si pro nás jako překvapení do nového roku přichystala úpravu cen a také zpoplatnění své SMS brány na zasílání zpráv z internetu. Do příštího čísla proto pro vás připravujeme cenové srovnání předplatních karet všech tří operátorů.

Telefonování po internetu

Máte-li k dispozici levné a trvalé připojení k internetu, určitě pro vás bude zajímavá možnost, jak s jeho využitím výrazně snížit účty za telefonní hovory. Telefonovat se totiž dá i po internetu. Připojíte-li si k počítači speciální telefonní přístroj a zaregistrujete-li se jako uživatel příslušné služby, budete telefonovat levněji. Představíme vám službu, jejíž provozovatel tvrdí, že naučil internet mluvit.

Testy hardwaru

Pokud se zajímáte o koupi výkonného a bohatě vybaveného počítače, potěší vás test jedné takové sestavy, která se dostala k nám do redakce.

PPK CD 2/2003 – Tapety na plochu

Na příštím CD najdete nové tapety na pracovní plochu, programy pro změnu grafického vzhledu Windows, ikony pro Windows a také několik her.

Seznam inzerentů

Jméno firmy	Strana	Jméno firmy	Strana	Jméno firmy	Strana
AVECOM, České Budějovice	11	DXT ComputerS, Praha	37	IMPACT Computers, Praha	51
CENEGA, Praha	2	EPSON	5	LANGMASTER	45
CÍGLER SOFTWARE, Brno	3	ESKO, Brno	17	MICROTON, Luhačovice	35
DELL, Praha	52	EURO MEDIA, Praha	39	TERASOFT, Hořovice	41
DELTA CZ, Praha	13	GRISOFT, Brno	9	ZONER software, Brno	7

Za obsah inzerce ručí zadavatel.

PŘEDPLAŤTE SI POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu: **V ČR: Vogel Publishing s. r. o., Počítač pro každého, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 8**
MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3

Firma

Jméno a příjmení

Ulice, číslo

PSČ Obec

IČO

DIČ

Číslo účtu

U sporožira uveďte specifický symbol.

Telefon/fax

E-mail

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

- ☐ Poštovní poukázkou „A-V" nebo proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
- ☐ Převodem z bankovního nebo sporožirového účtu na náš účet 481841803/0300 u ČSOB Praha 1.

Objednávám předplatné
POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **1092 Kč / 1596 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **1092 Kč / 1596 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč (jen v ČR)**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (a dva dárky navíc – **pořadač a pouzdro na 24 CD**) za **1182 Kč / 1716 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (a tři dárky – **pořadač, pouzdro na CD a karty Jak na to**) za **1292 Kč / 1836 Sk**
- ☐ **Celoroční bez CD-ROM** (24 sešitů) za **684 Kč / 936 Sk**
- ☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **582 Kč / 864 Sk**
- ☐ **Pololetní bez CD-ROM** (12 sešitů) za **360 Kč / 528 Sk**

Objednávám od čísla ☐ Počet kusů každého čísla ☐

(Objednávat lze od čísla 3/03 nebo pozdějších.)

Datum Podpis

☐ Nepoužívejte prosím moji adresu pro další obchodní nabídky.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence.ppk@vogel.cz. Kupon pouze pro čtenáře z ČR. Zálohové faktury nám nevracejte!

1/03

Kupon je platný pouze do 28. 1. 2003